

ตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการณ์ยกร่างรัฐธรรมนูญ
ในคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ภาค ๒ ผู้นำการเมืองที่ดีและสถาบันการเมือง

หมวด ๑ ผู้นำการเมืองที่ดีและระบบผู้แทนที่ดี

หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

หมวด ๓ รัฐสภา

หมวด ๔ คณะรัฐมนตรี

หมวด ๕ การคลังและการงบประมาณ

หมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน

หมวด ๗ การกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น

กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมการ ๑
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ด้านจัดทำเจตนารมณ์

สารบัญ

	หน้า
๑. ภาค ๒ ผู้นำการเมืองที่ดีและสถาบันการเมือง	๑
๒. หมวด ๑ ผู้นำการเมืองที่ดีและระบบผู้แทนที่ดี	๑
มาตรา ๗๓	๑
มาตรา ๗๔	๓
มาตรา ๗๕	๙
มาตรา ๗๖	๑๒
มาตรา ๗๗	๑๗
๓. หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ	๑๙
มาตรา ๗๘	๑๙
มาตรา ๗๙	๑๙
มาตรา ๘๐	๒๐
มาตรา ๘๑	๒๐
มาตรา ๘๒	๒๑
มาตรา ๘๓	๒๔
มาตรา ๘๔	๒๖
มาตรา ๘๕	๒๘
มาตรา ๘๖	๒๙
มาตรา ๘๗	๓๐

สารบัญ

หน้า

๓. หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (ต่อ)

มาตรา ๘๘	๓๒
มาตรา ๘๙	๓๓
มาตรา ๙๐	๓๔
มาตรา ๙๑	๓๕
มาตรา ๙๒	๓๖
มาตรา ๙๓	๓๙
มาตรา ๙๔	๔๐
มาตรา ๙๕	๔๐

๔. หมวด ๓ รัฐสภา

๔๑

๕. ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

๔๑

มาตรา ๙๖	๔๑
มาตรา ๙๗	๔๒
มาตรา ๙๘	๔๔
มาตรา ๙๙	๔๕
มาตรา ๑๐๐	๔๖
มาตรา ๑๐๑	๔๗
มาตรา ๑๐๒	๔๘

สารบัญ

	หน้า
๖. ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร	๕๑
มาตรา ๑๐๓	๕๑
มาตรา ๑๐๔	๕๕
มาตรา ๑๐๕	๕๘
มาตรา ๑๐๖	๖๐
มาตรา ๑๐๗	๖๑
มาตรา ๑๐๘	๖๕
มาตรา ๑๐๙	๖๖
มาตรา ๑๑๐	๖๗
มาตรา ๑๑๑	๖๙
มาตรา ๑๑๒	๗๓
มาตรา ๑๑๓	๗๔
มาตรา ๑๑๔	๗๕
มาตรา ๑๑๕	๗๕
มาตรา ๑๑๖	๗๖
มาตรา ๑๑๗	๘๐
มาตรา ๑๑๘	๘๒

สารบัญ

หน้า

๖. ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร (ต่อ)

มาตรา ๑๑๙ ๘๓

มาตรา ๑๒๐ ๘๕

๗. ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา

มาตรา ๑๒๑ ๘๘

มาตรา ๑๒๒ ๙๔

มาตรา ๑๒๓ ๙๔

มาตรา ๑๒๔ ๙๖

มาตรา ๑๒๕ ๙๘

มาตรา ๑๒๖ ๙๙

มาตรา ๑๒๗ ๑๐๐

มาตรา ๑๒๘ ๑๐๑

มาตรา ๑๒๙ ๑๐๔

มาตรา ๑๓๐ ๑๐๔

๘. ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง

มาตรา ๑๓๑ ๑๐๖

มาตรา ๑๓๒ ๑๐๗

มาตรา ๑๓๓ ๑๐๘

มาตรา ๑๓๔ ๑๑๐

สารบัญ

หน้า

๘. ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง (ต่อ)

มาตรา ๑๓๕	๑๑๑
มาตรา ๑๓๖	๑๑๓
มาตรา ๑๓๗	๑๑๖
มาตรา ๑๓๘	๑๑๗
มาตรา ๑๓๙	๑๑๘
มาตรา ๑๔๐	๑๒๐
มาตรา ๑๔๑	๑๒๓
มาตรา ๑๔๒	๑๒๕
มาตรา ๑๔๓	๑๒๕
มาตรา ๑๔๔	๑๒๘

๙. ส่วนที่ ๕ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา

มาตรา ๑๔๕	๑๓๑
มาตรา ๑๔๖	๑๓๖

๑๐. ส่วนที่ ๖ การตราพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๔๗	๑๓๗
มาตรา ๑๔๘	๑๔๐
มาตรา ๑๔๙	๑๔๑
มาตรา ๑๕๐	๑๔๓

สารบัญ

หน้า

๑๐. ส่วนที่ ๖ การตราพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ต่อ)

มาตรา ๑๕๑	๑๔๔
มาตรา ๑๕๒	๑๔๖
มาตรา ๑๕๓	๑๔๘
มาตรา ๑๕๔	๑๕๑
มาตรา ๑๕๕	๑๕๕
มาตรา ๑๕๖	๑๕๖
มาตรา ๑๕๗	๑๕๗
มาตรา ๑๕๘	๑๕๘
มาตรา ๑๕๙	๑๕๙
มาตรา ๑๖๐	๑๖๓
มาตรา ๑๖๑	๑๖๕
มาตรา ๑๖๒	๑๖๖

๑๑. ส่วนที่ ๗ การควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๖๓	๑๖๘
มาตรา ๑๖๔	๑๗๐

สารบัญ

	หน้า
๑๒. ส่วนที่ ๘ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	๑๗๓
มาตรา ๑๖๕	๑๗๓
มาตรา ๑๖๖	๑๗๔
มาตรา ๑๖๗	๑๗๗
มาตรา ๑๖๘	๑๗๘
มาตรา ๑๖๙	๑๗๙
มาตรา ๑๗๐	๑๗๙
๑๓. หมวด ๔ คณะรัฐมนตรี	๑๘๐
มาตรา ๑๗๑	๑๘๐
มาตรา ๑๗๒	๑๘๑
มาตรา ๑๗๓	๑๘๓
มาตรา ๑๗๔	๑๘๔
มาตรา ๑๗๕	๑๘๔
มาตรา ๑๗๖	๑๘๗
มาตรา ๑๗๗	๑๘๘
มาตรา ๑๗๘	๑๙๐
มาตรา ๑๗๙	๑๙๐
มาตรา ๑๘๐	๑๙๑
มาตรา ๑๘๑	๑๙๒

สารบัญ

หน้า

๑๓. หมวด ๔ คณะรัฐมนตรี (ต่อ)

มาตรา ๑๘๒	๑๙๔
มาตรา ๑๘๓	๑๙๖
มาตรา ๑๘๔	๑๙๗
มาตรา ๑๘๕	๒๐๐
มาตรา ๑๘๖	๒๐๒
มาตรา ๑๘๗	๒๐๓
มาตรา ๑๘๘	๒๐๖
มาตรา ๑๘๙	๒๐๘
มาตรา ๑๙๐	๒๐๙
มาตรา ๑๙๑	๒๐๙
มาตรา ๑๙๒	๒๑๐
มาตรา ๑๙๓	๒๑๑
มาตรา ๑๙๔	๒๑๕
มาตรา ๑๙๕	๒๑๖
มาตรา ๑๙๖	๒๑๖
มาตรา ๑๙๗	๒๑๗
มาตรา ๑๙๘	๒๑๘

สารบัญ

	หน้า
๑๔. หมวด ๕ การคลังและการงบประมาณ	๒๑๙
มาตรา ๑๙๙	๒๒๐
มาตรา ๒๐๐	๒๒๑
มาตรา ๒๐๑	๒๒๓
มาตรา ๒๐๒	๒๒๖
มาตรา ๒๐๓	๒๓๐
มาตรา ๒๐๔	๒๓๒
มาตรา ๒๐๕	๒๓๓
๑๕. หมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน	๒๓๔
มาตรา ๒๐๖	๒๓๔
มาตรา ๒๐๗	๒๓๕
มาตรา ๒๐๘	๒๓๘
มาตรา ๒๐๙	๒๓๙
มาตรา ๒๑๐	๒๔๐
๑๖. หมวด ๗ การกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น	๒๔๒
มาตรา ๒๑๑	๒๔๓
มาตรา ๒๑๒	๒๔๕

สารบัญ

หน้า

๑๖. หมวด ๗ การกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น (ต่อ)

มาตรา ๒๑๓	๒๔๘
มาตรา ๒๑๔	๒๔๙
มาตรา ๒๑๕	๒๕๐
มาตรา ๒๑๖	๒๕๒

ตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ภาค ๒ ผู้นำการเมืองที่ดีและสถาบันการเมือง				
หมวด ๑ ผู้นำการเมืองที่ดีและระบบผู้แทนที่ดี	- หมวดนี้เป็นการบัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อวางหลักการสำหรับผู้นำการเมืองที่ดีและระบบผู้แทนที่ดี			
มาตรา ๗๓ ผู้นำการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้สามารถปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ย่อมต้องเป็นพลเมืองที่ดี มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ต่อประเทศชาติและประชาชน ดำรงตนเป็นแบบอย่างอันดีงามของสังคม ยึดมั่นในจริยธรรม และธรรมาภิบาล จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรับใช้ประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยผู้นำการเมืองดังกล่าวได้แก่	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเป็นบททั่วไปในการเป็นแบบอย่างของสังคมของผู้นำการเมืองที่ดีทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมถึงผู้นำภาคีรัฐอื่น เช่น ปลัดกระทรวง อธิบดี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านด้วย - คำว่า “ผู้นำการเมือง” มีความหมายครอบคลุมผู้นำในทุกระดับ จึงหมายความรวมถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และหัวหน้าพรรคการเมืองด้วย มิใช่หมายความถึงเพียงผู้ที่เป็นประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภาเท่านั้น ประกอบกับความในวรรคสองมุ่งประสงค์ให้ผู้นำในภาครัฐต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องปฏิบัติตามมาตรานี้ด้วยเช่นกัน โดยไม่	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๑๐)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
บุคคลดังต่อไปนี้ (๑) ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกประเภทและทุกระดับ (๒) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นทุกตำแหน่ง ผู้นำอื่นในภาครัฐย่อมต้องปฏิบัติตนเช่นเดียวกับผู้นำการเมืองตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ	ควรจำกัดเฉพาะผู้นำการเมืองเท่านั้น ดังนั้น คำว่า “ผู้นำอื่นในภาครัฐ” จึงหมายความถึง ผู้นำภาครัฐทุกระดับทั้งผู้นำในส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานภาครัฐอื่นที่มีการใช้อำนาจรัฐทั้งหมด - คำว่า “ทุกประเภทและทุกระดับ” หมายความรวมถึงการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วย			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๗๔ มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นำการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่สภาคุณธรรมแห่งชาติกำหนดขึ้นหรือให้ความเห็นชอบ โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่รัฐธรรมนูญนี้นำมากำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของสภาคุณธรรมแห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการบังคับให้ผู้นำการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม - มาตรฐานทางจริยธรรมในมาตรานี้ หมายถึง มาตรฐานทางจริยธรรมในการทำงานเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ (professional ethics) จึงมุ่งหมายถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่สาธารณะของผู้นำการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาทิ การแสดงบัญชีทรัพย์สินหนี้สิน หรือการเสียภาษี โดยไม่เน้นเรื่องจริยธรรมทางประเพณี (customary ethics) หรือทางศาสนา (religious ethics) ซึ่งการละเมิดหลักการสำคัญเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๗๕ วรรคสอง (๒) - เมื่อมาตรฐานทางจริยธรรม เป็นการพิจารณาทำนองเดียวกับจริยธรรมทางวิชาชีพ จึงต้องมีการจัดทำประมวลจริยธรรมเพื่อวางแนวทางในการดำเนินการ โดยการจัดตั้งสภาคุณธรรมแห่งชาติเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง และเป็นจุดเด่นของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยจริยธรรมดังกล่าวจะเป็น	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖) (๗) และ (๑๐)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ถือว่าการกระทำผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยต่อไป ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้สมาชิกวุฒิสภาหรือผู้ที่สมาชิกวุฒิสภาหรือผู้ที่สมาชิกวุฒิสภามอบหมายได้สอบสวนการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวโดยเร็ว และให้สมาชิกวุฒิสภาหรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี และแจ้งให้	อย่างไรขึ้นอยู่กับสมาชิกวุฒิสภาหรือสภาท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดโดยจัดทำประมวลจริยธรรมขึ้น ถ้าสมาชิกวุฒิสภาหรือสภาท้องถิ่นต้องการยกระดับมาตรฐานหรือต้องการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เห็นว่าไม่เหมาะสมอันเป็นจริยธรรมทางประเพณีหรือสิ่งที่เชื่อกันในสังคมก็สามารถกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อยกระดับหรือเปลี่ยนแปลงได้ - การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ถือเป็นการกระทำผิดวินัยและให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยต่อไป หมายความว่ากรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ดำเนินการสอบสวนการทางวินัยตามระบบปกติ ส่วนในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมให้เป็นอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาหรือสภาท้องถิ่นได้สอบสวนและรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรีหรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และให้สมาชิกวุฒิสภาหรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไปตามความในวรรคสามของมาตรา ๗๔ อันเป็นการสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมในสังคม	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๑๐)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
สมาชิกพลเมืองทราบด้วย ในกรณีที่มีสมาชิก คุณธรรมแห่งชาติเห็นสมควรเปิดเผยผลการไต่สวน ดังกล่าวต่อสาธารณะเพื่อป้องปรามมิให้มีการฝ่าฝืน มาตรฐานทางจริยธรรมต่อไป ก็ให้เปิดเผยผลการไต่ สวนดังกล่าวได้ เมื่อได้รับรายงานจากสมาชิกคุณธรรม แห่งชาติ ให้องค์กรตามวรรคสองพิจารณาและ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ต้องสอบสวน หรือไต่สวนอีก แล้วแจ้งผลให้สมาชิกคุณธรรม แห่งชาติทราบตามระยะเวลาที่สมาชิกคุณธรรม แห่งชาติกำหนด และให้สมาชิกคุณธรรมแห่งชาติ เปิดเผยผลการดำเนินการดังกล่าวให้ทราบเป็นการ ทั่วไป การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิก		-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๑๐) มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
วุฒิสภา ซึ่งเป็นการกระทำผิดร้ายแรง ย่อมเป็นเหตุแห่งการถอดถอนหรือการตัดสิทธิทางการเมืองตามมาตรา ๒๕๓ โดยให้สมาชิกวุฒิสภาแห่งชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงดังกล่าวเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ให้สมาชิกวุฒิสภาแห่งชาติส่งเรื่องให้รัฐสภาพิจารณาถอดถอนต่อไปตามมาตรา ๒๕๓ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยสมาชิกวุฒิสภาแห่งชาติบัญญัติ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนตามวาระคดีในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปซึ่งจะจัดขึ้นในคราวต่อไป โดยในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีให้ออกเสียงลงคะแนนในทุกเขตเลือกตั้งทั่วประเทศ แต่ในกรณีที่เป็นผู้		-	-	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๑๐) มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๑๐)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ออกเสียงลงคะแนนในภาคที่ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งหรือที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ แล้วแต่กรณี แล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ในกรณีที่มีคะแนนเสียงข้างมากให้ถอดถอนผู้ใด ให้ถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งและให้ตัดสิทธิทางการเมืองหรือสิทธิในการดำรงตำแหน่งอื่นของผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันลงคะแนนเสียง (๒) ในกรณีที่มีการออกเสียงลงคะแนนเมื่อผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ถ้ามีคะแนนเสียงข้างมากให้ถอดถอนผู้ใด ให้ตัดสิทธิทางการเมืองหรือสิทธิในการดำรงตำแหน่งอื่นของผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันลงคะแนนเสียง การลงคะแนนเสียงตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด และจะมีการร้องขอให้มีการลงคะแนนเสียง				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ถอดถอนหรือให้ตัดสิทธิผู้นั้นทางการเมืองหรือสิทธิในการดำรงตำแหน่งอื่น โดยอาศัยเหตุเดียวกันอีกมิได้ แต่ไม่กระทบกระเทือนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การรับสมัครเลือกตั้ง การเลือก การสรรหา การกลั่นกรอง การพิจารณา หรือการแต่งตั้งบุคคลใดเข้าสู่ตำแหน่งที่ใช้อำนาจรัฐไม่ว่าตำแหน่งใด รวมทั้งการย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน หรือการลงโทษบุคคลใด ต้องใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลนั้นมาเป็นหลัก สำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาด้วย ให้มีสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ปลุกฝังและส่งเสริมจริยธรรมของประชาชนและผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะและอำนาจหน้าที่อื่น องค์ประกอบ การได้มา อำนาจหน้าที่ วิธีไต่สวนและการพิจารณาของสมัชชาคุณธรรม	- กำหนดให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นหลักสำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาการรับสมัครเลือกตั้ง การเลือก การสรรหา การกลั่นกรอง การพิจารณาหรือการแต่งตั้งบุคคลใดเข้าสู่ตำแหน่งที่ใช้อำนาจรัฐไม่ว่าตำแหน่งใด รวมทั้งการย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน หรือการลงโทษบุคคล	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๑๐) มาตรา ๓๕ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
แห่งชาติ และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติบัญญัติ				
มาตรา ๗๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐอย่างน้อยต้องปฏิบัติตนดังนี้ (๑) แยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชนเหนือประโยชน์ส่วนตนและของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ตนสังกัด (๒) รับฟังความคิดเห็นของประชาชน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งทางการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน และในการตรวจสอบทุกระดับ และนำความเห็นของประชาชนมาประกอบการตัดสินใจ (๓) แสดงความคิดเห็น อภิปราย หรือให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ - กำหนดข้อควรปฏิบัติ สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐ - ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐ หมายความว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น - บทบัญญัตินี้มุ่งหมายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง โดยไม่เป็นเพียงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับนักการเมืองเท่านั้น	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๕) (๖) (๗) และ (๑๐)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
และไม่ปิดเบือนข้อเท็จจริง (๔) แสดงความรับผิดชอบทางการเมืองเมื่อตนหรือผู้อยู่ในความรับผิดชอบของตนกระทำผิดหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติหรือประชาชน (๕) เมื่อพบว่ามีการกระทำซึ่งมีลักษณะฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือประมวลจริยธรรม ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และแจ้งให้องค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐอย่างน้อยต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้ (๑) ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือประโยชน์ของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ตนสังกัด หรือกระทำการอื่นอันเป็นการ	- ความในอนุมาตรานี้มุ่งหมายกำหนดความรับผิดชอบทางการเมืองของตนเองและผู้อยู่ในความรับผิดชอบ - คำว่า “อยู่ในความรับผิดชอบ” มีความหมายครอบคลุมถึงการบังคับบัญชา การกำกับดูแล การครอบงำ โดยจะหมายความรวมถึงบุคคลในครอบครัวของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐด้วย - กำหนดลักษณะการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐ	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) (๕) (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ขัดกันแห่งผลประโยชน์ ไม่ว่าจะการนั้นจะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือไม่ (๒) ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี (๓) ใช้วาจาไม่สุภาพ หรือกระทำการที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังกันระหว่างคนในชาติหรือศาสนา หรือการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน (๔) ยอมให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดครอบงำหรือชี้นำโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือขัดต่อประมวลจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจกรรม (๕)ใช้อำนาจหน้าที่ที่มุ่งสร้างความนิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว (๖) เลี่ยงหรือชี้นำให้บุคคลอื่นเลี่ยงการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งแสดง	- นำหลักการมาจากความในมาตรา ๓๕ (๕) ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีการปรับถ้อยคำให้มีความหมายกว้างขึ้น รวมถึงกรณีการครอบงำหรือชี้นำบางกรณีที่ชอบด้วยกฎหมายแต่ไม่ควรกระทำ และสามารถกำหนดรายละเอียดในประมวลจริยธรรมต่อไป - นำหลักการมาจากความในมาตรา ๓๕ (๗) ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗	-	-	(๗) และ (๑๐) มาตรา ๓๕ (๕) มาตรา ๓๕ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ความเห็นทำนองดังกล่าวต่อสาธารณะ				
มาตรา ๗๖ พรรคการเมืองต้องจัดองค์กรภายใน ดำเนินกิจการ และออกข้อบังคับ ให้สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่ขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย และมีหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติและประชาชน คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และข้อบังคับพรรคการเมือง ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของชาติและประชาชน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักการให้พรรคการเมืองมีหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติและประชาชน และให้การดำเนินการตามวรรคหนึ่งนี้ไม่ขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่	มาตรา ๔๗ วรรคสอง -	มาตรา ๖๕ วรรคสอง -	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๒) และ (๖) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
และต้องส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในพรรคการเมือง โดยให้นำความในมาตรา ๗๕ มาใช้บังคับกับการวางตนของกรรมการบริหารพรรคการเมืองด้วยโดยอนุโลม การพิจารณาส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ต้องมีการหยั่งเสียงประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งหรือในภาค และต้องมีเงื่อนไขว่าในกรณีที่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดมีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเพศใดมากกว่าอีกเพศหนึ่งแล้ว อย่างน้อยในบัญชีรายชื่อนั้นต้องมีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นเพศตรงข้ามกับเพศนั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองบัญญัติ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความยึดโยงกับประชาชน เพราะในอดีตที่ผ่านมาการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอำนาจของหัวหน้าพรรคการเมือง นายทุนของพรรคการเมืองหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพรรคประกอบกับให้มีการหยั่งเสียงจากสมาชิกพรรคการเมือง (primary vote) เพื่อจะได้มีการเชื่อมโยงไปยังสมาชิกพรรคการเมือง โดยให้เป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการตัดสินใจนายทุนพรรคไม่ให้มีอำนาจในการกำหนดตัวผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยวิธีการหยั่งเสียงสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การลงคะแนนเสียง การหยั่งเสียงทางสถิติ โดยวิธีการให้นำไปกำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ - กำหนดให้มีสัดส่วนเพศตรงข้ามในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยมิได้เป็นการบังคับให้ประชาชนต้องเลือกตั้งตามสัดส่วนดังกล่าวแต่ประการ	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๕)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การรับบริจาค การใช้จ่ายเงินในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมือง ย่อมอยู่ในความควบคุมและรับผิดชอบของ	ใด ทั้งนี้ การกำหนดให้มีสัดส่วนดังกล่าวมีขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในทางการเมืองและเกิดความเสมอภาคทางการเมืองมากยิ่งขึ้น - ประเทศไทยได้ทำการตกลงกับสหประชาชาติในเรื่อง Millennium Development Goals (MDGs) โดยมีเป้าหมายประการหนึ่งเพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย ซึ่งมีตัวชี้วัดคือการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในทางการเมือง นอกจากนี้ การกำหนดสัดส่วนทางเพศได้มีการกำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women : CEDAW) โดยในต่างประเทศ เช่น ประเทศอินโดนีเซียได้มีการกำหนดเรื่องสัดส่วนของผู้หญิงในสภาไว้เช่นกัน - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกระทำความผิดแล้วเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองด้วย	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๕) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้องกระทำตามกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา การมีมติของพรรคการเมืองให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงมติใด ๆ ในสภาผู้แทนราษฎร จะกระทำได้อีกแต่โดยที่ประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งสังกัดพรรคการเมืองมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดผู้หนึ่ง หรือสมาชิกพรรคการเมืองมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งพันคน หรือพลเมืองไม่น้อยกว่าห้าพันคน เห็นว่าการจัด	- ปรับปรุงหลักการเดิมตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มผู้มีสิทธิร้องและให้ร้องต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาลรัฐธรรมนูญ	มาตรา ๔๗ วรรคสาม	มาตรา ๖๕ วรรคสาม	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
องค์กรภายใน การดำเนินกิจการ ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือมติใดไม่เป็นไปตามมาตรานี้ มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ปรับปรุงแก้ไขการนั้นให้เป็นไปตามมาตรานี้ได้ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือดำเนินการไม่เป็นไปตามที่ร้องขอ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการจัดองค์กรภายใน การดำเนินกิจการ ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือมติใดไม่เป็นไปตามมาตรานี้ ให้การนั้นเป็นอันสิ้นผล และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองปฏิบัติให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญโดยพลัน	- การกำหนดให้บทบัญญัติในมาตรานี้ส่วนใดนำมาใช้กับกลุ่มการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้ง จะต้องกระทำโดยการปรึกษากับกลุ่มการเมืองทั้งหลายที่เกี่ยวข้องด้วย - พรรคการเมืองมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกลุ่มการเมือง กลุ่มการเมืองจึงมีองค์ประกอบคือ เป็นคณะบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ทางการเมืองและมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยจะต้องเป็นนิติบุคคลที่ไม่แสวงหากำไรและต้องไม่เป็นนิติบุคคลประเภทธุรกิจการค้า	มาตรา ๔๗ วรรคสี่	มาตรา ๖๕ วรรคสี่	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับกลุ่มการเมืองซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยคณะบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ทางการเมืองและมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งได้แจ้งไว้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เท่าที่จะกระทำได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยปรึกษาหารือกับกลุ่มการเมืองทั้งหลายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกลุ่มการเมือง	- กลุ่มการเมืองต้องดำเนินการให้มีลักษณะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบที่กฎหมายกำหนด (legal form) เพื่อให้มีความยั่งยืนขององค์กร โดยกลุ่มการเมืองนั้นควรมีลักษณะการดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่องและแจ้งเจตจำนงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้สามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและเขตเลือกตั้งได้ - การมีกลุ่มการเมืองเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มที่สนใจทางการเมืองมีช่องทางในการสมัครรับเลือกตั้ง และในท้ายที่สุด กลุ่มการเมืองอาจพัฒนาเป็นพรรคการเมืองในที่สุด อย่างไรก็ดี เพื่อให้กลุ่มการเมืองพัฒนาไปเป็นพรรคการเมือง จึงควรกำหนดห้ามไม่ให้กลุ่มการเมืองยุบรวมกับพรรคการเมืองได้	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง
มาตรา ๗๗ ให้สมาชิกวุฒิสภาแห่งชาติ ประเมินผลการวางตนของผู้นำการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐ และให้คณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติประเมินผลการดำเนินการของพรรค	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาแห่งชาติเป็นผู้ประเมินผลการวางตนของผู้นำการเมืองและผู้นำภาครัฐเนื่องจากเป็นผู้กำหนดมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม ส่วนคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติจะเป็นผู้ประเมินผลการดำเนินการของพรรคการเมืองและกลุ่ม	-	-	มาตรา ๓๕ (๓) (๔) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การเมืองและกลุ่มการเมือง แล้วให้แจ้งให้ผู้ขึ้น พรรคการเมือง รวมทั้งกลุ่มการเมืองนั้นทราบ และ ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการ อื่นที่จำเป็นในการดำเนินการของคณะกรรมการ ประเมินผลแห่งชาติ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย คณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ	การเมือง	-	-	มาตรา ๓๕ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ				
มาตรา ๗๘ บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นเจตจำนงให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๗๕ ววรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง	-
มาตรา ๗๙ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตอำนาจรัฐ ความมั่นคงของรัฐ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยเหมาะสมและเพียงพอแก่ความจำเป็นเพื่อดำเนินการดังกล่าวและเพื่อการพัฒนาประเทศ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยแก้ไขถ้อยคำเล็กน้อยจาก “บูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ” เป็น “บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตอำนาจรัฐ” - รัฐต้องบูรณาการและผนึกกำลังทุกภาคส่วน จัดสรรงบประมาณ และแสวงความร่วมมือกับต่างประเทศในการลดผลกระทบจากภัยคุกคามอาชญากรรมข้ามชาติ และภัยคุกคามความมั่นคงมิติใหม่ที่มีลักษณะไร้พรมแดน	มาตรา ๗๒	มาตรา ๗๗	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๘๐ รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน และศาสนาอื่น ส่งเสริมให้ศาสนิกชนเข้าใจและเข้าใจหัวใจของศาสนาของตน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม พัฒนาจิตใจ และปัญญา	- คงตามหลักการเดิมตามมาตรา ๗๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยมีการปรับถ้อยคำบางส่วนจากเดิมคำว่า “คุณธรรมและพัฒนาชีวิต” เป็น “เพื่อเสริมสร้าง ศีลธรรม การพัฒนาจิตใจ และปัญญา” ซึ่งมีเจตนารมณ์มุ่งหมายถึงการเสริมสร้างศีล สมาธิ และปัญญา	มาตรา ๗๓	มาตรา ๗๙	-
มาตรา ๘๑ รัฐต้องส่งเสริมสัมพันธไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ และปฏิบัติตามสนธิสัญญาและพันธกรณีที่ทำไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศและประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิมนุษยชน การเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักการให้ต้องมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดพัฒนาการตามพันธกรณีให้มีความก้าวหน้าตามลำดับ - เพิ่มหลักการใหม่ให้การดำเนินการด้านการต่างประเทศต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ	มาตรา ๗๔	มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการพัฒนา บนพื้นฐานของการเคารพอธิปไตยแห่งดินแดน ความเสมอภาค ผลประโยชน์ร่วมกัน และเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งต้องจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดพัฒนาการตามพันธกรณีที่มีความก้าวหน้าตามลำดับ				
มาตรา ๘๒ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และต้องจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ดังต่อไปนี้ (๑) จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๗๘ (๑) (๒) (๔) และ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - ความใน (๒) (๔) และ (๕) เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยนำมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗) ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ มาใช้เป็นแนวทาง - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๗๘ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม “หลักธรรมาภิบาล” ขึ้น ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างและครอบคลุมหลักการสำคัญของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	- -	มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๘ (๒)	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๒) พัฒนาและสร้างโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน		-	-	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๗)
(๓) กระจายอำนาจ และจัดการกิจการอำนาจหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรบริหารท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น		-	-	-
(๔) มีกลไกป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน		-	-	มาตรา ๓๗ (๓) และ (๗)
(๕) มีกลไกในการกำกับและควบคุมให้การใช้อำนาจรัฐเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนอย่างแท้จริง		-	-	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๖) คุ้มครองให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง สะดวก และรวดเร็ว		-	มาตรา ๗๘ (๕)	-
(๗) ส่งเสริมและคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรม	- ใช้คำว่า “จริยธรรม” เพราะมีความหมายครอบคลุมทั้งคุณธรรมและศีลธรรมด้วย	-	มาตรา ๗๘ (๔)	-
การจัดทำบริการสาธารณะใดที่องค์กรบริหารท้องถิ่น ชุมชน หรือบุคคล สามารถดำเนินการได้โดยมีมาตรฐาน คุณภาพ และประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่ารัฐ รัฐพึงกระจายภารกิจดังกล่าวให้องค์กรบริหารท้องถิ่น ชุมชน หรือเอกชน ดังกล่าว ดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลที่เหมาะสมจากรัฐ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อมุ่งหมายให้รัฐกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดทำบริการสาธารณะไปสู่องค์กรบริหารท้องถิ่น ชุมชน หรือเอกชน - หลักการในเรื่องนี้บัญญัติไว้ในหมวดการกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่นด้วย - คำว่า “บุคคล” หมายความรวมถึง องค์กรเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือบุคคลที่รวมกลุ่มกันและเรียกชื่ออย่างอื่นด้วย	-	-	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๘๓ รัฐต้องส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้ (๑) มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน และงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกับส่วนราชการและองค์กรบริหารท้องถิ่น (๒) ส่งเสริม ดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนอย่างยั่งยืน (๓) คุ้มครองและรักษาสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีทาง	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเพิ่มหลักการเกี่ยวกับแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐด้านท้องถิ่นขึ้นหลายประการ ตั้งแต่การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน และการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐและองค์กรบริหารท้องถิ่น รวมทั้งมีส่วนร่วมในเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น ตลอดจนการคุ้มครองชนพื้นเมืองและชนชาติพันธุ์ - คำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” หมายความถึงชุมชนที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องถิ่น แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์กรบริหารท้องถิ่น	-	-	มาตรา ๓๕ (๖) (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เศรษฐกิจ สังคม และความรู้รักสามัคคีของบุคคลในชุมชนนั้นและกับชุมชนอื่น (๔) ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาอันดีงามของชุมชน ของท้องถิ่น และของชาติ (๕) คุ้มครองชนพื้นเมืองและชนชาติพันธุ์ให้ดำรงอัตลักษณ์ของตนได้อย่างมีศักดิ์ศรี รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงกับรัฐ ชุมชน และองค์กรบริหารท้องถิ่น ในการดำเนินการตามมาตรานี้	-นอกจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐแล้ว ชุมชนและองค์กรบริหารท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมหรือเป็นผู้ดำเนินการเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นได้ รัฐยังมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามมาตรานี้			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๘๔ รัฐต้องจัด ส่งเสริม และทำนุบำรุงการศึกษาอบรมทุกระดับและทุกรูปแบบ โดย (๑) สนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาอบรมโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนาคนให้เกิดความรู้ มีศีลธรรม มีการพัฒนาจิตใจ ปัญญา และทักษะชีวิต ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และพัฒนาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลก (๒) มีนโยบายการศึกษาที่มีความต่อเนื่อง	- แยกแนวนโยบายด้านการศึกษามาบัญญัติเป็นมาตราเฉพาะ โดยนำหลักการตามมาตรา ๘๐ (๑) (๓) (๔) และ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาเป็นแนวทาง โดยวางหลักการให้รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบ ไม่ใช่เพียงสายสามัญเท่านั้น แต่รวมไปถึงสายอาชีพและการศึกษารูปแบบอื่น ๆ ด้วย - เน้นหลักการจัดการศึกษาอบรมให้ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งการกำหนดหลักสูตร การประเมินการเรียนการสอน เป็นสำคัญ	มาตรา ๘๑ - -	มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๐ (๑) และ (๓) มาตรา ๘๐ (๓)	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๓) มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายพื้นฐานที่เพียงพอ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายพื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสมบนพื้นฐานของความสามารถและความแตกต่างของผู้เรียนและสถานศึกษา	-	-	มาตรา ๓๕ (๘)
(๔) มีการพัฒนาหลักสูตรทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น เพื่อให้มีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับภูมิสังคมและพัฒนาการของโลก	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเพิ่มหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และการส่งเสริมผู้เรียนให้เหมาะสมกับความสามารถขึ้นใหม่ โดยนำหลักการมาจากข้อ ๑๓ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR)	-	มาตรา ๘๐ (๓) และ (๔)	-
(๕) พัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และปราชญ์ชาวบ้าน รวมทั้งจัดระบบการให้ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่พึงได้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างบุคลากรในภาครัฐและภาคเอกชน	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อวางหลักการเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำในด้านต่างๆ ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน - เพิ่มหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีศักยภาพ และเน้นย้ำให้การปฏิบัติหน้าที่ต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง	-	มาตรา ๘๐ (๓)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา วิจัย และพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว รวมทั้งการคุ้มครองภูมิปัญญาและสิทธิประโยชน์ที่เกิดขึ้น	- คงตามหลักการเดิมตามมาตรา ๘๐ (๕) และ มาตรา ๘๖ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยรวมแนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์มารวมเข้ากับแนวนโยบายด้านการศึกษาในมาตรานี้ - คงตามหลักการเดิมตามมาตรา ๘๖ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยรวมแนวนโยบายด้านการคุ้มครองภูมิปัญญา สิทธิประโยชน์ และทรัพย์สินทางปัญญาเข้ากับแนวนโยบายด้านการศึกษาในมาตรานี้	-	มาตรา ๘๐ (๕) และ มาตรา ๘๖ (๑) และ (๒)	-
มาตรา ๘๕ รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และจริยธรรม เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว สงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ยากไร้ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก และพัฒนาระบบหลักประกันรายได้ และสวัสดิการอื่นสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งตนเองได้ ตลอดจน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มรายละเอียดของการพัฒนาเด็กและเยาวชน ว่าให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน องค์กรบริหารท้องถิ่น และเอกชน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการดำเนินการตามมาตรานี้ด้วย - กำหนดให้มีการพัฒนาระบบหลักประกันรายได้และสวัสดิการอื่นสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งตนเองได้ เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ และเป็นหลักประกันว่าผู้สูงอายุจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี	มาตรา ๘๐	มาตรา ๘๐ (๑)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรบริหารท้องถิ่น ชุมชน และเอกชน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการ ดำเนินการดังกล่าวด้วย				
มาตรา ๘๒ รัฐต้องจัดและส่งเสริมให้ ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่เหมาะสม ทัวถึง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และได้รับสิทธิประโยชน์ขั้น พื้นฐานอันจำเป็นอย่างเท่าเทียมกัน ส่งเสริมการนำ แพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทยมาใช้ใน การให้บริการ พัฒนาระบบสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาพะที่ ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กร บริหารท้องถิ่น ชุมชน และเอกชน มีส่วนร่วมในการ จัดทำบริการและพัฒนาระบบการสาธารณสุข	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๐ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการ ส่งเสริมการนำแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย เช่น แพทย์แผน ไทยและแพทย์ทางเลือก รวมไปถึงการรักษาด้วยวิธีอื่นเช่น การนวดแผน ไทย มาใช้ในการให้บริการ และการส่งเสริมให้เอกชน องค์กรบริหาร ท้องถิ่น และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดบริการและพัฒนาระบบการ สาธารณสุขด้วย	มาตรา ๘๒	มาตรา ๘๐ (๒)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๘๗ รัฐต้องจัดให้มีการพัฒนา กฎหมายให้ทันสมัย ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้าง ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ยกเลิกหรือ ปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระและขั้นตอนที่ไม่ จำเป็น ทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการ ประชาชนได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม สะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม จัดให้มีการประเมินผลกระทบของ ร่างกฎหมายที่เสนอ รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความ คิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบในการตรา กฎหมายและกฎ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการ ให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัด รวดเร็ว และ เป็นธรรม ค้ำครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมิให้ เกิดการล่วงละเมิดทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือโดย บุคคลอื่น	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๑ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยในเรื่อง การจัดตั้งองค์กรปฏิรูปกฎหมายมีได้นำมากำหนดไว้ เนื่องจากมีการตรา กฎหมายในเรื่องนี้แล้ว - กำหนดให้การพัฒนากฎหมายต้องเป็นไปเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม หรือต้องไม่สร้างภาระและ ขั้นตอนที่ไม่จำเป็นต่อการประกอบการ และต้องจัดให้มีการประเมินผล กระทบของร่างกฎหมายที่เสนอเพิ่มขึ้นด้วย - นำหลักการตามมาตรา ๓๕ (๖) ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ มาบัญญัติไว้ในมาตรานี้ด้วย - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๑ (๑) และ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มา บัญญัติไว้ในวรรคนี้	มาตรา ๗๕ -	มาตรา ๘๑ (๓) มาตรา ๘๑ (๑) และ (๒)	มาตรา ๓๕ (๖) -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐต้องจัดระบบงานของรัฐและกระบวนการยุติธรรมให้อำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง เท่าเทียมกัน และเสียค่าใช้จ่ายน้อย ป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากประชาชนโดยมิชอบ รวมทั้งส่งเสริมการให้ความรู้ทางกฎหมายและการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน จัดให้มีกลไกการระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการยุติธรรมชุมชนและกระบวนการยุติธรรมทางเลือก และสนับสนุนให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมและการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๑ (๑) และ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มเรื่องการส่งเสริมการให้ความรู้ทางกฎหมาย และการจัดกลไกการระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการยุติธรรมชุมชนและกระบวนการยุติธรรมทางเลือก	-	มาตรา ๘๑ (๑) และ (๕)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๘๘ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในทุกระดับอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน รัฐต้องส่งเสริมระบบเศรษฐกิจแบบเสรีอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการประกอบกิจการ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในทางเศรษฐกิจของประเทศ ค้ำครองส่งเสริม และขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชน และต้องป้องกันการผูกขาด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แม้จะนำมารวมกำหนดไว้ร่วมกับแนวนโยบายพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ โดยหลักการของแนวปรัชญาดังกล่าวยังคงหมายถึงหลักการดำเนินชีวิตโดยรวมมิได้จำกัดเฉพาะด้านเศรษฐกิจเท่านั้น - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๔ (๑) (๒) และ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - นำหลักการในมาตรา ๓๕ (๖) ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ มาบัญญัติไว้ในมาตรานี้ด้วย	มาตรา ๘๗ -	มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ (๑) (๒) และ (๕)	มาตรา ๓๕ (๗) มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐไม่พึงประกอบกิจการอันมีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาประโยชน์สาธารณะ หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค รัฐต้องส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนสินค้าและบริการจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ส่งเสริมระบบสหกรณ์ และพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีคุณภาพและยั่งยืน	- เป็นหลักการที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อเน้นย้ำให้รัฐเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายด้านการท่องเที่ยว	- -	มาตรา ๘๔ (๕) -	- -
มาตรา ๘๘ รัฐต้องดำเนินนโยบายการเงิน การคลัง และงบประมาณภาครัฐ โดยยึดหลักการรักษาวินัยและความยั่งยืนทางการคลัง และการใช้จ่ายเงินแผ่นดินอย่างคุ้มค่า จัดให้มีระบบการเงินการคลังเพื่อสังคม มีระบบภาษีอากรที่มี	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดว่าด้วยแนวนโยบายด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการงบประมาณภาครัฐ โดยนำหลักการตาม มาตรา ๓๕ (๗) และ (๘) ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ มาประกอบการพิจารณา	-	-	มาตรา ๓๕ (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ความเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อประชาชน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความเสมอภาคทางเพศและความเสมอภาคด้านอื่น มีกลไกป้องกันการบริหารราชการแผ่นดินที่มุ่งสร้างความนิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว และมีกลไกตรวจสอบและเปิดเผยการใช้จ่ายเงินของรัฐที่มีประสิทธิภาพ	- คำว่า “...จัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความเสมอภาคทางเพศ” เป็นหลักการที่เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อให้กระบวนการการจัดสรรงบประมาณต้องคำนึงถึงหลักความเสมอภาคทางเพศด้วย กรณีหากมีการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เหมาะสม ให้แก่เพศใดเพศหนึ่ง หลักการในเรื่องนี้จะเข้ามาเป็นกลไกในการพิจารณาให้เกิดความเสมอภาค			
มาตรา ๙๐ รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนวัยทำงานและแรงงานสูงวัยมีงานทำที่เหมาะสม คุ้มครองแรงงานเด็ก สตรี ผู้พิการหรือทุพพลภาพ แรงงานซึ่งเป็นผู้ป่วยด้วยโรคต่างๆ และแรงงานที่มีปัญหาอื่นทำนองเดียวกัน จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคม รวมทั้งต้องให้ผู้ทำงานได้รับ	- คงตามหลักการเดิมตามมาตรา ๘๔ (๗) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เพิ่มเรื่องแรงงานสูงวัยให้มีงานทำที่เหมาะสมกับวัย มิใช่สงเคราะห์ผู้สูงอายุแต่เพียงอย่างเดียว	มาตรา ๘๖	มาตรา ๘๔ (๗)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็น ธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ				
มาตรา ๙๑ รัฐต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน รัฐต้องจัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน และต้องมีให้สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอยู่ในการผูกขาดของเอกชน อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือทำให้ประชาชนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร หรือปิดกั้นโอกาสในการเข้าถึงของประชาชน	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๔ (๑๐) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มข้อความ “ทำให้ประชาชนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร หรือปิดกั้นโอกาสในการเข้าถึงของประชาชน” เป็นหลักการใหม่เพื่อคุ้มครองประชาชน	- มาตรา ๘๒	- มาตรา ๘๔ (๑๐)	มาตรา ๓๕ (๖) -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๙๒ ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสมบัติของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ รัฐต้องบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์สูงสุดของรัฐ ประชาชน และชุมชน ทั้งในระดับชาติ และท้องถิ่น และต้องบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยหลักธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมและหลักการพัฒนายั่งยืน เพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม	- ปรับปรุงหลักการตามมาตรา ๘๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่า ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสมบัติของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ และกำหนดหลักการให้รัฐมีหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตามแนวนโยบายในด้านนี้ที่สำคัญหลายประการ - รัฐมีหน้าที่บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ร่วมกันของคนในชาติอันเป็นประโยชน์สูงสุด ด้วยหลักธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม หลักการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม และหลักการพัฒนายั่งยืนตามปณิญาของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา - รัฐควรมีการดำเนินมาตรการในเชิงรุกและการจัดหาเครื่องมือ กลไก สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอต่อการมีส่วนร่วมและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม - รัฐต้องตัดสินใจในเชิงนโยบายและโครงการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล ให้ความสำคัญเสียหายน้อยที่สุดเท่าที่สมารถ รวดเร็ว และเป็นธรรม	มาตรา ๗๙	มาตรา ๘๕	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐต้องส่งเสริม บำรุงรักษา ค้ำครอง คุณภาพสิ่งแวดล้อม และควบคุมกำจัดภาวะมลพิษ โดยมีมาตรการที่มีประสิทธิผล จัดหาเครื่องมือและ กลไกต่างๆ เพื่อให้ประชาชนดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อม ที่ดีและปลอดภัย และมีความยุติธรรมด้าน สิ่งแวดล้อม รัฐต้องจัดให้มีแผนบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ ทะเล ความหลากหลายทาง ชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติอื่น และดำเนินการ ตามแผนดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเกิด ประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยให้สอดคล้องกับหลักการ เข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม ภาวะทาง เศรษฐกิจและสังคม สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	- การบริหารจัดการและดำเนินการตามแนวนโยบายด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ต้องเป็นไปเพื่อคุ้มครองสิทธิ ต่างๆ ของประชาชน - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๕ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม หลักการให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและ ปลอดภัย และมีความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ต้องเป็นไปอย่างมี ระบบ ยั่งยืน และสอดคล้องกับหลักการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่าง เป็นธรรม	- -	มาตรา ๘๕ (๕) มาตรา ๘๕ (๑) และ (๔)	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
และวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น รัฐต้องจัดให้มีการผังเมือง การพัฒนาเมืองและชนบทในลักษณะบูรณาการ จัดระบบการใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั้งประเทศโดยคำนึงถึงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และการใช้การผังเมืองเป็นแนวทางและมาตรฐานในการพัฒนา สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมและยั่งยืน จัดระบบการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนชุมชนท้องถิ่น และองค์กรบริหารท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามมาตรานี้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๘๕ (๑) (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักเรื่องการพัฒนาเมืองและชนบทให้มีลักษณะที่ต้องบูรณาการกัน และการใช้การผังเมืองเป็นแนวทางและมาตรฐานในการพัฒนา สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	- -	มาตรา ๘๕ (๑) (๒) และ (๓) -	- มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๙๓ รัฐต้องสร้างความมั่นคงทางพลังงาน กำกับดูแลให้มีการประกอบการและการใช้ประโยชน์จากพลังงานและพลังงานทดแทนอย่างได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และคุ้มค่า โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียนทุกประเภทให้เต็มศักยภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และการใช้ประโยชน์จากพลังงานทุกประเภทอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ รวมทั้งต้องสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน องค์กรบริหารท้องถิ่น และเอกชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พลังงานและการผลิตพลังงานเพื่อใช้เองและเพื่อจำหน่ายด้วย	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยนำบทบัญญัติบางส่วนมาจากมาตรา ๘๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เพื่อกำหนดแนวนโยบายด้านพลังงานในการกำกับดูแลการประกอบการ การใช้ประโยชน์ การผลิต การวิจัยและพัฒนา รวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน องค์กรบริหารท้องถิ่นและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตพลังงานเพื่อใช้เองและเพื่อจำหน่าย	-	มาตรา ๘๖ (๓)	มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๙๔ รัฐต้องส่งเสริมวัฒนธรรมและศิลปะโดยคำนึงถึงวัฒนธรรมในทุกมิติเพื่อให้เป็นรากฐานเอกลักษณ์ของชาติและท้องถิ่น บริหารจัดการวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม และเปิดพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ โดยต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรบริหารท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามมาตรานี้	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อเน้นความสำคัญของวัฒนธรรมและศิลปะ และหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินการในเรื่องนี้	-	-	มาตรา ๓๕ (๖)
มาตรา ๙๕ รัฐต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน และต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศในทุกระดับ รวมทั้งจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการศึกษาที่เป็นระบบ ทันสมัย และมีมาตรฐาน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อเน้นความสำคัญด้านการศึกษา และหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินการในเรื่องนี้	-	-	มาตรา ๓๕ (๑๐)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หมวด ๓ รัฐสภา				
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป				
มาตรา ๙๖ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ พลเมืองจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้	- คงตามหลักการเดิมตามมาตรา ๘๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๐ วรรคสอง มาตรา ๙๕	มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๘ วรรคสอง มาตรา ๘๘ วรรคสาม	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๙๗ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน ในกรณีที่ไม่มีทั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา หรือทั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานวุฒิสภามำหน้าที่	- คงตามหลักการเดิมตามมาตรา ๘๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักการในวรรคสองเพื่อรองรับกรณีที่ประธานวุฒิสภาในฐานะรองประธานรัฐสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภาได้ ก็ให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่แทนตามลำดับ ทั้งนี้ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และคนที่สอง ต้องทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทนก่อน ในกรณีที่ไม่มีรองประธานสภาผู้แทนราษฎร จึงให้รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และคนที่สองทำหน้าที่แทน ตามลำดับ	มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๑ วรรคสอง	มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๘ วรรคสอง	- มาตรา ๓๕ (๓) (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประธานรัฐสภาแทน ตามลำดับ ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้และดำเนินกิจการของรัฐสภาในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ ประธานรัฐสภาและผู้ที่ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลางในทางการเมือง รองประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ และตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย		มาตรา ๙๑ วรรคสาม มาตรา ๙๑ วรรคสี่ มาตรา ๙๑ วรรคห้า	มาตรา ๘๙ วรรคสาม มาตรา ๘๙ วรรคสี่ มาตรา ๘๙ วรรคห้า	- มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖) -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๙๘ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา และเมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยหรือถือเสมือนว่าได้ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีศักดิ์สูงกว่าพระราชบัญญัติ จึงนำ “ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” ขึ้นก่อน “ร่างพระราชบัญญัติ” อันเป็นการจัดเรียงตามลำดับศักดิ์กฎหมาย ทั้งนี้ ยกเว้นส่วนที่ ๖ การตราพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จะบัญญัติกระบวนการตราพระราชบัญญัติซึ่งเป็นกระบวนการหลักขึ้นก่อน - พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของผู้แทนปวงชนย่อมเป็น “กฎหมาย” ในความหมายของรัฐธรรมนูญ ซึ่งจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลได้ตามหลักในมาตรา ๓๓	มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔	มาตรา ๙๐	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๙๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มี สิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้น สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๒๘ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) แล้วแต่กรณี และให้ ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยัง ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของ สมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่ง สภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง	- คงตามหลักการเดิมตามมาตรา ๙๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๖ วรรคสอง	มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๑ วรรคสอง	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็น ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ สมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตาม วรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้น เป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยัง ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง		-	มาตรา ๙๑ วรรคสาม	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓)
มาตรา ๑๐๐ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งใน สี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ผู้ใดกระทำการหรือมีพฤติการณ์อันเป็นการเสื่อมเสีย แก่เกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ให้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อ ประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก เพื่อให้สภา	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ ว่าด้วยการถอดถอนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา กรณีมีการกระทำหรือมีพฤติการณ์อันเป็นการเสื่อม เสียแก่เกียรติศักดิ์ โดยสมาชิกของแต่ละสภา โดยเทียบเคียงหลักการจาก มาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นเรื่องการริเริ่มโดยสมาชิกสภาเอง - กรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมและสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ส่งเรื่องมาตามมาตรา ๗๔ วรรคสอง แต่ละสภาก็อาจจะลงมติให้สมาชิก ดังกล่าวพ้นจากสมาชิกภาพก็ได้ แต่ถ้าเป็นกรณีกระทำผิดจริยธรรมร้ายแรง สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งนำไปให้	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีมติให้สมาชิกผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพได้ มติของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของแต่ละสภา	ประชาชนลงมติถอดถอนหรือตัดสิทธิทางการเมือง			
มาตรา ๑๐๑ การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง หรือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้นได้กระทำให้ไปในขณะที่สมาชิก รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจาก	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๙๗	มาตรา ๙๒	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ตำแหน่ง หรือก่อนที่ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ออกจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งหรือได้รับเลือกมาโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ให้คืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ผู้นั้นได้รับมา เนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าว				
มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติให้ดำเนินการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ หรือกฎ หรือดำเนินการใดเพื่อให้การเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ แต่ผู้มีหน้าที่เสนอหรือผู้มีหน้าที่พิจารณากฎหมายหรือ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อเป็นบทบังคับให้มีการเสนอหรือการพิจารณากฎหมายหรือกระทำการตามที่รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้ ให้สัมฤทธิ์ผลได้อย่างแท้จริง เช่น การดำเนินการตามบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
กฎหรือกระทำการดังกล่าวไม่ดำเนินการหรือไม่ กระทำการภายในเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด หรือ ภายในเวลาอันสมควรในกรณีที่รัฐธรรมนูญไม่ได้ กำหนดเวลาไว้ ทำให้การปฏิบัติการตามรัฐธรรมนูญ นี้ไม่บังเกิดผล ให้ถือว่าคณะรัฐมนตรี หัวหน้าส่วน ราชการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิก วุฒิสภาผู้มีหน้าที่เสนอหรือผู้มีหน้าที่พิจารณา กฎหมายหรือกฎหรือมีหน้าที่กระทำการนั้น ละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่เกิดความเสียหาย ขึ้น ผู้เสียหายย่อมฟ้องรัฐให้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายได้	- กำหนดให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องรัฐให้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายกรณีไม่ดำเนินการตรากฎหมายหรือกฎหรือกระทำการอื่นในมาตรานี้ คำว่า “รัฐ” หมายถึง องค์กรผู้ทำหน้าที่ใช้อำนาจอธิปไตย เช่น รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอื่นตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด - “ผู้มีหน้าที่” หมายถึง ผู้ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ให้มีหน้าที่ดังกล่าว เช่น การเสนอกฎหมาย หมายถึง คณะรัฐมนตรี ส่วนผู้มีอำนาจพิจารณา หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา แต่ไม่หมายความรวมถึงเจ้าหน้าที่ซึ่งช่วยงานของบุคคลดังกล่าว เช่น กรรมการกฤษฎีกา หรือเจ้าหน้าที่ของสภา สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้ทำหน้าที่เสนอและผลักดันให้มีการพิจารณาร่างกฎหมายอย่างจริงจัง ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรานี้ แต่เมื่อได้ทูลเกล้าฯ ถวายแล้ว ก็เป็นพระราชอำนาจ โดยมาตรานี้ไม่อาจใช้บังคับได้ - การกำหนดคำว่า “ภายในเวลาอันสมควร” เพื่อให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัยว่ากรณีใดต้องใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด ซึ่งจำเป็นต้องนำข้อเท็จจริงหรือข้อจำกัดในการดำเนินการมาประกอบการพิจารณาด้วย - กำหนดให้ฟ้อง “รัฐ” แทนการใช้คำว่า “ฟ้องคดีให้ผู้นั้น” รับผิดชอบ เพราะ			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
	สมาชิกวุฒิสภาไม่มีหน้าที่ต่อปัจเจกบุคคลแต่มีหน้าที่ต่อปวงชน ซึ่งแตกต่างกับการทำหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่มีหน้าที่ต่อปัจเจกบุคคล เมื่อไม่กระทำการตามหน้าที่จึงอาจถูกฟ้องร้องได้			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร				
มาตรา ๑๐๓ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าสี่ร้อยห้าสิบคนแต่ไม่เกินสี่ร้อยเจ็ดสิบคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสองร้อยห้าสิบคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าสองร้อยคนแต่ไม่เกินสองร้อยยี่สิบคน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้ลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละ	- การกำหนดจำนวนสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ โดยต้องเพื่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้สำหรับการคำนวณในระบบสัดส่วนผสมที่อาจเกิดกรณีมีส่วนเกิน (overhang) ตามหลักเกณฑ์การคำนวณที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๙ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา - จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังคงกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีจำนวนมากกว่า เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประชาชน - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ได้เพิ่มคำว่า “แต่ละแบบแยกกัน” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าบัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตกับบัญชีรายชื่อจะต้องแยกออกเป็นคนละใบ	มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง -	มาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๓ วรรคสอง	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
แบบแยกกันโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีอื่น หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนผสมระหว่างแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในกรณีที่มีเหตุการณใด ๆ ทำให้การเลือกตั้งทั่วไปครั้งใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ถึงสี่ร้อยห้าสิบคน ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ ณ มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบ	- กำหนดให้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการลงคะแนนเลือกตั้งตั้งแต่กรณีที่ไม่สามารถใช้วิธีการเลือกตั้งโดยวิธีการดังกล่าวได้ หรือกรณีที่พื้นที่ใดยังไม่สามารถเลือกตั้งโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ จึงได้บัญญัติเพิ่มความในตอนท้ายว่า “หรือวิธีอื่น” เช่น การใช้บัตรเลือกตั้ง - ระบุชื่อระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ชัดเจนว่า เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนผสมระหว่างแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ (Mixed Member Proportional) เพื่อสื่อให้เห็นความแตกต่างของระบบการคำนวณคะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ที่ต่างจากระบบบัญชีรายชื่อตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๓ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ได้ปรับจำนวนร้อยละของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะประกอบกันเป็นสภาผู้แทนราษฎร จากเดิมร้อยละ ๙๕ เป็นร้อยละ ๙๐ เพื่อให้ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป สามารถเปิดสภาผู้แทนราษฎรได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น	-	มาตรา ๙๓ วรรคหก	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ของจำนวนสี่ร้อยห้าสิบคน ให้ถือว่าสมาชิกจำนวนนั้นประกอบเป็นสภาผู้แทนราษฎร แต่ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุการณ์ดังกล่าว และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้มาในภายหลังนี้ อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด อันทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีจำนวนน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และยังไม่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๓ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๙๘ วรรคสอง	มาตรา ๙๓ วรรคสี่	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่มีเหตุใด ๆ ทำให้ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อมีจำนวนไม่ถึงสองร้อยคน ให้สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๓ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๐๑	มาตรา ๙๓ วรรคห้า	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๐๔ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เขตละหนึ่งคน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๔ โดยแก้ไขจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระสองและวาระสี่ ให้สอดคล้องกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๐๓ และตัดความวรรคหกของมาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เรื่องการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งและการส่งผลคะแนนไปรวมที่เขตเลือกตั้งออก เนื่องจากรัฐธรรมนูญนี้แยกผู้มีหน้าที่จัดการเลือกตั้งกับผู้ควบคุมตรวจสอบการเลือกตั้งออกจากกัน จากเดิมที่ กกต. เป็นผู้ทำหน้าที่ทั้งสองดังกล่าว เป็นกำหนดให้มีคณะกรรมการจัดการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗๑ เป็นผู้มีหน้าที่จัดการเลือกตั้ง ส่วน กกต. ทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบ ทั้งนี้ การนับคะแนนให้ดำเนินการที่เขตเลือกตั้งโดยเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการเลือกตั้ง	มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๙๔	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การคำนวณเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้คำนวณโดยการนำจำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองร้อยห้าสิบคน การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี ให้คำนวณโดยการนำจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนที่คำนวณได้ตามวรรคสอง มาเฉลี่ยจำนวนราษฎรในจังหวัดนั้น จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตามวรรคสอง ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๔ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๐๒ วรรคสอง มาตรา ๑๐๒ วรรคสาม	มาตรา ๙๔ วรรคสอง มาตรา ๙๔ วรรคสาม	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตามวรรคสามแล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสองร้อยห้าสิบคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสามมากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสามในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสองร้อยห้าสิบคน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๔ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๐๒ วรรคสี่	มาตรา ๙๔ วรรคสี่	-
จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินหนึ่งคน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งมีจำนวนเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ในจังหวัดนั้น โดย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๔ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๐๓	มาตรา ๙๓ วรรคห้า	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
จัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน ในกรณีที่จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน				
มาตรา ๑๐๕ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และอาจจะบดด้วยว่าต้องการให้ผู้ใดที่มีชื่อในบัญชีนั้นหนึ่งคนได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้กลุ่มการเมืองสามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้เช่นเดียวกับพรรคการเมือง และให้ผู้ออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิในการจัดลำดับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองจัดทำขึ้น (open list) โดยในการออกเสียง ให้มีสิทธิระบุว่าต้องการให้ผู้ใดที่มีชื่อในบัญชีนั้นหนึ่งคนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ได้ระบุว่าต้องการให้ผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งนั้นเป็นบัตรเสีย แต่ถือว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งสละสิทธิการจัดลำดับ	-	-	มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองใดได้คะแนนเป็นสัดส่วนที่ทำให้ได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการจัดสรรให้พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นเป็นจำนวนตามสัดส่วนนั้น โดยให้ผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่ประชาชนเลือกซึ่งได้รับคะแนนมากที่สุดเรียงไปตามลำดับ เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อตามบัญชีรายชื่อที่ได้มีการเรียงลำดับแล้วของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้น ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิก	- หลักการดังกล่าว เพิ่มอำนาจให้ประชาชนโดยตรงในการจัดลำดับผู้สมัครแทนที่จะเป็นเรื่องที่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองดำเนินการเองเท่านั้น อันเป็นช่องทางหนึ่งในการแก้ปัญหาเรื่องนายทุนพรรค และเป็นการแสดงให้เห็นว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง - การนับคะแนนการจัดลำดับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองจัดทำขึ้น (open list) จะนับเฉพาะบัตรเลือกตั้งที่มีการลงคะแนนจัดลำดับบัญชีรายชื่อเท่านั้น โดยให้ผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่ประชาชนเลือกซึ่งได้รับคะแนนมากที่สุดเรียงไปตามลำดับ เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ตามด้วยชื่อในบัญชีตามการจัดลำดับของพรรคการเมืองซึ่งไม่ได้รับคะแนนจากการจัดลำดับ			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
วุฒิสภา				
มาตรา ๑๐๖ การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้จัดแบ่งพื้นที่ประเทศออกเป็นภาค และให้แต่ละภาคเป็นเขตเลือกตั้ง การจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นภาค ในแต่ละภาคต้องจัดให้พื้นที่ของจังหวัดทั้งจังหวัดอยู่ในภาคเดียวกัน จังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกันอยู่ในภาคเดียวกัน และในทุกภาคต้องมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง โดยไม่จำเป็นต้องมีจำนวนใกล้เคียงกัน	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเปลี่ยนเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจากเขตประเทศตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็นเขตภาค มีทั้งหมด ๖ ภาค เป็นเขตเลือกตั้ง - การที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่หรือภูมิภาคนั้น ทำให้เป็นที่รู้จักของประชาชนในพื้นที่ และจะได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบสัดส่วนในจำนวนที่ใกล้เคียงกับเปอร์เซ็นต์ที่ประชาชนเลือก อีกทั้งยังเป็นการสร้างความปรองดองในเชิงโครงสร้าง - กำหนดหลักเกณฑ์การจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นภาค เพื่อเป็นเขตเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง - ตัดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรายชื่อ จำนวนรายชื่อที่ต้องมีใน	-	มาตรา ๙๖	มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การจัดทำบัญชีรายชื่อ จำนวนรายชื่อที่ต้องมีในแต่ละบัญชี การยื่นบัญชีรายชื่อ และการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	แต่ละบัญชี การยื่นบัญชี ที่เดิมกำหนดไว้ในมาตรา ๙๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ออก โดยให้ไปกำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา			
มาตรา ๑๐๗ การคิดคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองจะพึงมีได้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ให้นำคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อทั้งหมดที่ทุกพรรคการเมืองหรือทุกกลุ่มการเมืองได้รับจากทุกภาค มารวมกันเพื่อคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามสัดส่วนที่แต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นจะพึงมีได้ทั่วประเทศ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณสัดส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนผสม - การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ให้คำนวณจากสัดส่วนคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองได้รับจากทุกภาครวมกันทั้งประเทศ โดยหากภายหลังผลการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง ก็จะไม่กระทบกับการคำนวณ	มาตรา ๑๐๐	มาตรา ๙๘	มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๒) ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองได้รับเลือกตั้ง มาเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นจะมีได้ตาม (๑) เพื่อคำนวณให้ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นทั้งหมดตาม (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี (๓) ในกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองจะมีได้ตาม (๑) มีจำนวนมากกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขตรวมกัน ให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจาก	จำนวนสมาชิกแบบบัญชีรายชื่อที่ได้ดำเนินการไปแล้ว			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นจนเท่าจำนวนสัดส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คำนวณได้ตาม (๑) (๔) ในกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองจะมีได้ตาม (๑) มีจำนวนเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขตรวมกัน ให้พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเฉพาะที่ได้รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (๕) ในกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่คำนวณได้ตาม (๓) รวมกันมากกว่าสองร้อยยี่สิบคน ให้ปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองลงตามสัดส่วนให้	- เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการกรณีมีส่วนเกิน (overhang) ไม่ให้เกินจำนวน ๒๐ คน โดยให้ปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงตามสัดส่วนที่แต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองได้รับ			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รวมกันเป็นสองร้อยยี่สิบคน การจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม (๓) ให้กับบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองในแต่ละภาค ให้คำนวณโดยเฉลี่ยสัดส่วนคะแนนเสียงของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ได้รับในภาคนั้นกับคะแนนเสียงรวมทั้งประเทศตาม (๑) ของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และการคำนวณโดยวิธีอื่นในกรณีที่มีการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือในกรณีอื่นให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ	- การจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม (๓) ให้คำนวณตามสูตรของ Sainte Lague เพื่อให้ได้จำนวนสมาชิกที่ใกล้เคียงและสอดคล้องตามความเป็นจริง มิให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการคำนวณได้ - การคำนวณตามสูตร Sainte Lague คือ $\text{Seat} = \frac{V}{2H+1}$ โดย V คือ จำนวนคะแนนเสียงที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับในแต่ละภาค H คือ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับแล้ว			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา				
มาตรา ๑๐๘ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสสิทธิเลือกตั้ง (๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง และ (๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรและได้ลงทะเบียนแสดงความจำนงว่าจะใช้สิทธิออกเสียง	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๙๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เพิ่มหลักการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรมีหน้าที่ต้องลงทะเบียน (registration) แสดงความจำนงว่าจะออกเสียงลงคะแนนก่อน จึงจะเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้	มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๕ วรรคสอง	มาตรา ๙๙ มาตรา ๙๙ วรรคสอง	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ลงคะแนน ย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการออกเสียงลงคะแนน และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา				
มาตรา ๑๐๙ บุคคลผู้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้ สิทธิเลือกตั้ง (๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือ นักบวช (๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยคำพิพากษา (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือ โดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๐๖	มาตรา ๑๐๐	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๑๐ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง (๓) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย (ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง (ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยตัดคุณสมบัติเรื่องการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวเป็นเวลาตามที่กำหนด	มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๗ (๑) มาตรา ๑๐๗ (๒) มาตรา ๑๐๗ (๕)	มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๑ (๑) มาตรา ๑๐๑ (๒) มาตรา ๑๐๑ (๔)	- - - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสี่ปีการศึกษา (ง) เคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี (๔) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตาม (๓) ด้วย แต่ในกรณีนี้จังหวัดให้หมายรวมถึงจังหวัดที่อยู่ในภาคเดียวกันด้วย (๕) ได้แสดงสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ย้อนหลังเป็นเวลาสามปีต่อคณะกรรมการเลือกตั้ง เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งไม่มีรายได้ตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี (๖) มีคุณสมบัติอื่นตามที่บัญญัติไว้ใน	- แก่ไขระยะเวลาที่เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง จากไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา เป็นสี่ปีการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการศึกษาระดับปริญญาตรี - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้บุคคลผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งต้องแสดงถึงความเป็นพลเมืองที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบก่อนที่จะเข้าสู่การใช้อำนาจอรัฐ เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวอย่างของพลเมืองที่ดีของสังคม	- -	- มาตรา ๑๐๑ (๖)	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา				
มาตรา ๑๑๑ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๑) ตัดยาเสพติดให้โทษ (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็น บุคคลล้มละลายทุจริต (๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้ สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ได้กำหนด ลักษณะต้องห้ามบางประการเพิ่มขึ้น	มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๐๙ (๑) มาตรา ๑๐๙ (๒) มาตรา ๑๐๗ (๓)	มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๐๒ (๑) มาตรา ๑๐๒ (๒) มาตรา ๑๐๒ (๓)	มาตรา ๓๕ (๔) - - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
๑๐๙ (๑) (๒) หรือ (๔) (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล (๕) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (๖) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (๗) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๔) ของ	มาตรา ๑๐๗ (๔) มาตรา ๑๐๗ (๕) มาตรา ๑๐๗ (๖) มาตรา ๑๐๙	มาตรา ๑๐๒ (๔) มาตรา ๑๐๒ (๕) มาตรา ๑๐๒ (๖) มาตรา ๑๐๒	- - - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อราย ผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ (๘) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบ ด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติ ชอบ หรือกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริต หรือไม่เที่ยงธรรม (๙) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือ เงินเดือนประจำหรือข้าราชการการเมือง	รัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ - บุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามอนุมาตรานี้ ต้องปรากฏอย่างชัดเจนว่า เป็นผู้ที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำการ ทุจริตหรือประพฤติชอบหรือกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริต หรือไม่เที่ยงธรรม ทั้งนี้ ไม่หมายความรวมถึงบุคคลอื่นที่อาจต้องรับผิดตาม กฎหมายแต่มิได้เป็นผู้กระทำการอันต้องห้ามดังกล่าว - ลักษณะต้องห้ามตามอนุมาตรานี้ รวมถึงผู้ซึ่งได้กระทำการอันมีลักษณะ ต้องห้ามในวันก่อนที่รัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้บังคับด้วย - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดห้ามผู้ซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากตามรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดให้ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่ออยู่ปฏิบัติหน้าที่อีกต่อไป จึงควรกำหนดห้ามผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองมิให้เป็นผู้มีสิทธิรับ สมัครเลือกตั้งด้วย	(๗) - -	(๗) - -	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๑๐) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น		มาตรา ๑๐๙ (๙)	มาตรา ๑๐๒ (๙)	-
(๑๑) เป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเคยเป็น สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงแล้วยังไม่ เกินสองปี		มาตรา ๑๐๙ (๑๐)	มาตรา ๑๐๒ (๑๐)	-
(๑๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วย ราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือ เป็นเจ้าของที่อื่นของรัฐ		มาตรา ๑๐๙ (๑๑)	มาตรา ๑๐๒ (๑๑)	-
(๑๓) เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการ กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน	- กำหนดลักษณะต้องห้ามการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้น เพื่อให้ รวมถึงผู้พิพากษาหรือตุลาการอื่นนอกจากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และ ผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน	มาตรา ๑๐๙ (๑๒)	มาตรา ๑๐๒ (๑๒)	-
(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๕๔		มาตรา ๑๐๙ (๑๓)	มาตรา ๑๐๒ (๑๓)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๑๕) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งหรือถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือในการดำรงตำแหน่งอื่น (๑๖) ลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	- เพิ่มกรณีการถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือตำแหน่งอื่นเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในภาค ๓ หมวด ๒ ส่วนที่ ๓	มาตรา ๑๐๘ (๑๔) -	มาตรา ๑๐๒ (๑๔) -	- -
มาตรา ๑๑๒ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ในกรณีที่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือกลุ่มการเมือง ดังนั้น ผู้สมัครอิสระจึงไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองต้องส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขต ในจำนวนไม่น้อยกว่าแบบบัญชี	- -	- -	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในภาคใด พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในภาคนั้นเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อด้วย เมื่อมีการสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นหรือพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ส่งบุคคลนั้นเข้าสมัครรับเลือกตั้งจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้ง มิได้	รายชื่อ เพื่อให้การส่งผู้สมัครของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมีการยึดโยงกันระหว่างการส่งผู้สมัครในเขตพื้นที่และระดับภาค รวมทั้งเพื่อป้องกันการส่งผู้สมัครแยกออกจากกันเพื่อหวังผลประโยชน์จากการเลือกตั้งระบบใหม่นี้ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	-	มาตรา ๑๐๓ วรรคสาม	-
มาตรา ๑๑๓ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จะเป็นผู้ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือจะเป็นบัญชีรายชื่อที่ได้รับเลือก ต่อเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นหรือบัญชีรายชื่อ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้ผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดหรือบัญชีใด (vote no) เพื่อรับรองการใช้สิทธิไม่เลือกผู้ใดดังกล่าวให้มีผลทางกฎหมาย	-	-	มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีนั้นได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่น้อยกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่เลือกบัญชีใด				
มาตรา ๑๑๔ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการควมรวมพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๑๔ -	มาตรา ๑๐๔ -	- -
มาตรา ๑๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๑๗	มาตรา ๑๐๕	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๑๖ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ (๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ (๒) ตาย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๖ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๑๐) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ไม่นำความใน (๘) และความส่วนใหญ่ใน (๗) ของมาตราดังกล่าว มากำหนดไว้ เพราะต้องการให้อิสระแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากมติของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ดังนั้น การที่กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมีมติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งไม่ปฏิบัติตามมติพรรคหรือกลุ่ม พ้นจากสมาชิกภาพของพรรคหรือกลุ่ม ไม่มีผลให้สมาชิกผู้นั้นต้องพ้นจากสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งต่างจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เพิ่มกรณีการพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๖๖ วรรคห้า	มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๘ (๑) มาตรา ๑๑๘ (๒)	มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๐๖ (๑) มาตรา ๑๐๖ (๒)	มาตรา ๓๕ (๕) - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๓) ล่าออก		มาตรา ๑๑๘ (๓)	มาตรา ๑๐๖ (๓)	-
๑๐๐ (๔) สภาผู้แทนราษฎรมีมติตามมาตรา		มาตรา ๑๑๘ (๔)	มาตรา ๑๐๖ (๔)	-
(๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑๐		มาตรา ๑๑๘ (๕)	มาตรา ๑๐๖ (๕)	-
(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๑		-	-	-
(๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๒		มาตรา ๑๑๘ (๖)	มาตรา ๑๐๖ (๖)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๘) ลาออกจากพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก	- เพิ่มกรณีการลาออกจากกลุ่มการเมือง	มาตรา ๑๑๘ (๘)	มาตรา ๑๐๖ (๑๗)	-
(๙) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิกและไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นหรือกลุ่มการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น		มาตรา ๑๑๘ (๙)	มาตรา ๑๐๖ (๘)	-
(๑๐) ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๙๙ หรือถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๔ หรือศาลมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง		มาตรา ๑๑๖ (๑๐)	-	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ถูกถอดถอนหรือวันที่ศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี (๑๑) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภาเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม (๑๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอกการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๖ (๑๐) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีการพ้นสมาชิกภาพเนื่องจากไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภาเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ในสภา - คำว่า “สมัยประชุม” หมายถึง การประชุมในสมัยสามัญเท่านั้น	มาตรา ๑๑๖ (๑๑) มาตรา ๑๑๖ (๑๒)	มาตรา ๑๐๖ (๑๐) มาตรา ๑๐๖ (๑๑)	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๑๗ เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุใดๆ ทำให้การลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำในวันเดียวกันได้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันลงคะแนนในหน่วยนั้นใหม่ หรือดำเนินการประการอื่นเพื่อให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ ในกรณีเช่นนี้จะเปิดเผยผลการนับคะแนนในเขตเลือกตั้งที่หน่วยเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ได้ต่อเมื่อได้มีการลงคะแนนในทุกหน่วยเลือกตั้งแล้ว	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งเป็นการทั่วไป ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรต้องสิ้นสุดลงเนื่องจากการมีมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๖ วรรคห้า - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความชัดเจน ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติที่อาจให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งในวันอื่นนอกจากวันลงคะแนนทั่วราชอาณาจักรได้ กรณีมีเหตุผลความจำเป็น โดยเหตุดังกล่าวจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา - การเพิ่มความในวรรคนี้ สืบเนื่องจากกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งทั่วไปต้องเป็นการเลือกตั้งวันเดียวกันทั่วประเทศ ถ้าไม่มีการเลือกตั้งครบทุกหน่วยเลือกตั้งแล้วทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นการเลือกตั้ง	มาตรา ๑๑๕ -	มาตรา ๑๐๗ -	มาตรา ๒๒ -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	ทั่วไป จึงได้นำมาบัญญัติไว้เพื่อให้เกิดความชัดเจน - ในทางปฏิบัติ เหตุที่จะทำให้การลงคะแนนไม่สามารถกระทำได้ในวันเดียวกันเกิดไม่บ่อยครั้ง เช่น เกิดภัยพิบัติ หรือเกิดการจลาจล หากให้การลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งเดียวทำให้การเลือกตั้งทั่วประเทศไม่สามารถนับคะแนนได้ย่อมเป็นการไม่เหมาะสม เพราะเมื่อมีการลงคะแนนแล้วต้องมีการรวมคะแนนทันที การนับคะแนนภายหลังอาจมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความสุจริตในการนับคะแนนได้ ดังนั้น จึงต้องนับคะแนนของหน่วยที่ลงคะแนนแล้ว แต่จะประกาศผลไม่ได้ เพราะหากประกาศผลก็จะมีผลเป็นการชี้้นำการลงคะแนนในหน่วยที่ยังไม่ได้ลงคะแนนได้			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๑๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในเวลาไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน แต่ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันยุบสภาผู้แทนราษฎร และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร และให้นำความในมาตรา ๑๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่เพิ่มหลักการให้ชัดเจนว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้อำนาจหน้าที่กำหนดวันเลือกตั้ง เพื่อมิให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดวันเลือกตั้งโดยนายกรัฐมนตรีซึ่งมีมาแต่เดิม และเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่า ระยะเวลาที่กำหนดสั้นเกินไปสมควรเป็นเหตุให้ศาลวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาแล้วในอดีต และกำหนดเพิ่มเติมให้นำหลักการใหม่ตามมาตรา ๑๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการยุบสภาผู้แทนราษฎรด้วยโดยอนุโลม	มาตรา ๑๑๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง	มาตรา ๑๐๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง	มาตรา ๒๒ -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การยุบสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน		มาตรา ๑๑๖ วรรคสาม	มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม	-
มาตรา ๑๑๙ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ในกรณีที่เป็นการเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจาก การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่าง เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๗ มาใช้บังคับ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๐๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดย (๑) เพิ่มกรณียกเว้น มิให้นำความในมาตรา ๑๐๗ มาใช้บังคับ	มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๑๙ (๒)	มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๐๙ (๑)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๒) ในกรณีที่เป็นการเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจาก การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศให้ผู้มีชื่อซึ่งได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดในลำดับถัดไปซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีประกาศรับรองผลไว้ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสอง ในภาคนี้ เลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในเจ็ดวันนับแต่วัน ที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่ไม่มีรายชื่อเหลืออยู่ในบัญชีนั้นที่จะเลื่อนขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๑) ให้เริ่มนับแต่วันเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๒) ให้		มาตรา ๑๑๙ (๑) มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง	มาตรา ๑๐๙ (๒) มาตรา ๑๐๙ วรรคสอง	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เริ่มนับแต่วันถัดจากวันประกาศชื่อในราชกิจจานุเบกษา และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่				
มาตรา ๑๒๐ ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองหรือหัวหน้ากลุ่มการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคหรือกลุ่มของตนมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และมีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในการบรรดาพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่สมาชิกในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม “กลุ่มการเมือง” ในวรรคหนึ่งและวรรคสอง เพื่อให้หัวหน้ากลุ่มการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรอาจเป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรได้ด้วย	มาตรา ๑๒๐ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในขณะแต่งตั้ง เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองใดในสภาผู้แทนราษฎรมีลักษณะที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองหรือหัวหน้ากลุ่มการเมืองซึ่งได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่มีเสียงสนับสนุนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร		มาตรา ๑๒๐ วรรคสอง มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม	มาตรา ๑๐๐ วรรคสอง มาตรา ๑๐๐ วรรคสาม	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติดังกล่าวในวาระหนึ่งหรือวาระสอง แล้วแต่กรณี และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๓ วรคห่า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง		มาตรา ๑๒๐ วรรคสี่	มาตรา ๑๐๐ วรรคสี่	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา	- เปลี่ยนหลักการจากเดิมตามมาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้วุฒิสภามาจากการเลือกตั้งและการสรรหา เป็นหลักการใหม่ซึ่งกำหนดให้วุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อม เพื่อมิให้วุฒิสภามีที่มาที่ซ้ำซ้อนกับสภาผู้แทนราษฎรซึ่งประกอบด้วยพรรคการเมืองและกลุ่มการเมือง แต่สร้างความสมดุลทางการเมืองโดยการให้ทุกภาคส่วนทางสังคม ซึ่งมีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาชีพ อาชีพ หรือด้านอื่น ๆ และไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านทางวุฒิสภา เพื่อให้เป็นสภาพหุ่นิยม (Pluralist Chamber)			
มาตรา ๑๒๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และมาจากการเลือกกันเองและการสรรหาเท่ากับจำนวนรวมข้างต้นหักด้วยจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติ	- กำหนดให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินสองร้อยคน จากบุคคล ๕ ประเภท โดยให้สมาชิกวุฒิสภา ตาม (๑) (๒) และ (๓) ได้มาโดยวิธีการเลือกกันเองให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดในแต่ละประเภท ให้สมาชิกวุฒิสภาตาม (๔) ได้มาโดยการสรรหา และ (๕) ได้มาโดยการเลือกตั้ง เพื่อให้ยึดโยงกับประชาชนทุกภาคส่วนหลากหลายอาชีพ	มาตรา ๑๒๑	มาตรา ๑๑๑	มาตรา ๒๗ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (๑) ผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่าซึ่งเป็นตำแหน่งบริหาร และข้าราชการฝ่ายทหารซึ่งดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้บัญชาการเหล่าทัพ ซึ่งเลือกกันเองในแต่ละประเภท ประเภทละไม่เกินสิบคน (๒) ผู้แทนสภาวิชาชีพ องค์กรวิชาชีพ หรืออาชีพที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งเลือกกันเอง จำนวนไม่เกินสิบห้าคน	- กำหนดให้ได้มาจากบุคคล ๒ ประเภท ซึ่งเลือกกันเองในแต่ละประเภท ประเภทละไม่เกิน ๑๐ คน ดังนี้ (๑) ข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงต่าง ๆ รวมทั้งตำแหน่งที่เทียบเท่าปลัดกระทรวงซึ่งเป็นตำแหน่งบริหาร เช่น เลขาธิการ ก.พ. (แต่ไม่รวมถึงผู้รักษาราชการแทน) (๒) ข้าราชการฝ่ายทหารซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้บัญชาการเหล่าทัพ - ต้องเป็นผู้แทนจากองค์กรวิชาชีพหรืออาชีพที่มีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติจัดตั้งเท่านั้น เช่น สภาอุตสาหกรรม สภานายความ ฯลฯ	-	-	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๓) ผู้แทนองค์กรด้านเกษตรกรรม ด้านแรงงาน ด้านวิชาการ ด้านชุมชน และด้านท้องถิ่น ซึ่งเลือกกันเอง จำนวนไม่เกินสามสิบคน	- กำหนดให้ มีผู้แทนจาก ๖ ด้าน ซึ่งมีฐานมาจากองค์กรในด้านต่างๆ อยู่แล้ว เช่น สภาเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร สหภาพแรงงาน สภาองค์กรชุมชน หรือสมาคมสันนิบาตเทศบาล คัดเลือกกันเอง เพื่อให้ได้ผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของด้านนั้น ๆ อย่างแท้จริง อันจะเป็นการสร้างให้เกิดการเชื่อมโยงในการทำงานร่วมกัน และเป็นการพัฒนารูปแบบของการเมืองไทยด้วย - วิธีการเลือกกันเองในแต่ละด้านต้องมีความชัดเจนและเป็นประชาธิปไตย (democratic process) อย่างแท้จริง	-	-	-
(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรมด้านการเมือง ความมั่นคง การบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม การปกครองท้องถิ่น การศึกษา การเศรษฐกิจ การสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ผังเมือง ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคม ชชาติพันธุ์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม คุ่มครองผู้บริโภค ด้านเด็ก	- กรณีตาม (๔) พิจารณาคุณสมบัติส่วนบุคคลเป็นสำคัญ โดยกำหนดให้มีการสรรหาเพื่อให้ได้ผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรมในแต่ละด้าน ซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่ให้พลเมืองหรือกลุ่มบุคคลในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีที่มาที่หลากหลาย ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในฝ่ายนิติบัญญัติด้วย เพื่อสร้างความสมดุลในทางการเมือง - การกำหนดให้บุคคลบางกลุ่ม เช่น ประชาชนชาวบ้าน มีสิทธิได้รับการสรรหาเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภา เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลในลักษณะดังกล่าวที่	-	-	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เยาวชน สตรี ด้านผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ประชาชน ชาวบ้าน ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ และด้านอื่น ซึ่งมาจากการสรรหา จำนวนห้าสิบแปดคน (๕) ผู้ซึ่งมาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน โดยให้เลือกตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรมตามด้านต่าง ๆ ซึ่งได้รับการคัดกรองจังหวัดละไม่เกินสิบคน ในกรณีที่มีจังหวัดเพิ่มขึ้น ให้ลดจำนวนที่พึงมีตาม (๔) เมื่อถึงคราวที่มีการสรรหา และเพิ่มจำนวนตาม (๕) ให้ได้เท่าจำนวนจังหวัดที่เพิ่มขึ้น ให้มีคณะกรรมการสรรหาบุคคลด้านต่าง ๆ ตาม (๔) ทำหน้าที่สรรหาบุคคลผู้สมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาเท่าจำนวนที่พึงมีตามที่กำหนดใน	อาจไม่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญา แต่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่มีคุณค่า มีโอกาสได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนด้วย - การกำหนดจำนวนของสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละกลุ่มอาชีพตาม (๔) ให้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ - กรณี (๕) ได้มาโดยการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง โดยคณะกรรมการสรรหาเสนอบุคคลจำนวนไม่เกินสิบคน เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงคะแนนเลือกตั้งได้หนึ่งเสียง โดยให้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงและลับและให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งจังหวัดละหนึ่งคน จำนวน ๗๗ คนที่มาจากทั้ง ๗๗ จังหวัด - การกำหนดให้มีการสรรหามาก่อนเป็นจำนวนสองเท่า ก็เพื่อให้มีตัวเลือกมากขึ้น	- -	- -	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ให้ผู้เข้ารับการสรรหาตาม (๔) มีสิทธิสมัครเข้ารับการเลือกตั้งตาม (๕) ด้วย ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองทำหน้าที่คัดกรองบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรมในแต่ละจังหวัด ให้มีจำนวนไม่เกินสิบคน เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงคะแนนเลือกตั้งได้หนึ่งเสียงตาม (๕) โดยให้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงและลับและให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๑ ในกรณีที่มีเหตุการณ์ใด ๆ ทำให้สมาชิกวุฒิสภามีจำนวนน้อยกว่าร้อยละแปดสิบห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตามประกาศรับรองผลการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จะมีการประชุมวุฒิสภามีได้ และต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มี	- เปิดช่องทางให้ผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรมตาม (๔) ได้มีโอกาสไปลงสมัครรับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตาม (๕) ด้วย - การเลือกตั้งโดยตรงใช้การสรรหาโดยคณะกรรมการที่จะจัดตั้งขึ้นสรรหาบุคคลผ่านช่องทางต่างๆ ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมโดยกำหนดรายละเอียดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาต่อไป - หลักการเดียวกับมาตรา ๑๑๑ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ลดจำนวนขั้นต่ำที่วุฒิสภามีการประชุมได้ จากร้อยละ ๙๕ เหลือร้อยละ ๘๕ เพื่อให้การประชุมวุฒิสภาเพื่อทำหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้สามารถเป็นจริงได้มากขึ้น	- -	- มาตรา ๑๑๑ วรรคสี่	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เหตุการณ์ดังกล่าว และให้สมาชิกวุฒิสภาที่เข้ามาใน ภายหลังจากนั้นอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ ของสมาชิกวุฒิสภาที่เข้ามาแทน จำนวนที่จะพึงมีในแต่ละประเภท หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเลือกกันเอง ตาม (๑) (๒) และ (๓) รวมทั้งในการสรรหาตาม (๔) การคัดกรอง การเลือกตั้ง และการหาเสียงของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม (๕) ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่ง สมาชิกวุฒิสภา	- หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเลือกกันเอง การสรรหาและการ เลือกตั้ง ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติ กำหนดให้เป็นไปตามที่ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	-	-	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ และยังมีได้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๓๔	มาตรา ๑๒๐	-
มาตรา ๑๒๓ ผู้มีสิทธิสมัครหรือได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๕ (๑) (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ในรัฐธรรมนูญนี้ได้แยกการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเป็นสองมาตรา เพื่อความชัดเจน ซึ่งต่างจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่บัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในมาตราเดียวกัน	มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๕ (๑)	มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๕ (๑)	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ประกาศให้เริ่มกระบวนการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา		มาตรา ๑๒๕ (๒)	มาตรา ๑๑๕ (๒)	-
(๓) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒๑ และสำหรับผู้มีสิทธิสมัครตามมาตรา ๑๒๑ (๕) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑๐ (๓) ด้วย	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลประเภทต่างๆ ตามมาตรา ๑๒๑	-	-	-
(๔) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สำหรับสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๒๑ (๑) (๒) (๔) และ (๕)	- ยกเว้นคุณสมบัติในเรื่องนี้ให้แก่สมัครหรือได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกวุฒิสภาตาม (๔) ของมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง เนื่องจากต้องการให้ได้ผู้แทนซึ่งเกี่ยวข้องกับงานในด้านเกษตรกรรม ด้านแรงงาน และด้านชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยคุณสมบัติด้านการศึกษามอนุมตราานี้ไม่เป็นอุปสรรคในการได้มาซึ่งบุคคลดังกล่าว	มาตรา ๑๒๕ (๓)	มาตรา ๑๑๕ (๓)	-
(๕) คุณสมบัติอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา		-	-	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๒๔ ผู้มีสิทธิสมัครหรือได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (๒) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง หรือตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาห้าปีก่อนวันที่เข้าดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภา (๓) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐภายในระยะเวลาสองปีก่อนวันที่เข้าดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภา	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๕ (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๕ (๖) และ (๗) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่เปลี่ยนระยะเวลาการห้ามดำรงตำแหน่งภายในระยะเวลาห้าปีจากเดิมที่ให้นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกวุฒิสภาภายในห้าปีก่อนวันเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่จนครบวาระเป็นหลัก และป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวลาออกจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อมาดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก อันทำให้เกิดภาระในการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งแทน	มาตรา ๑๒๖ - มาตรา ๑๒๖ (๑) และ (๒) -	มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๕ (๕) มาตรา ๑๑๕ (๖) และ (๗) -	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๔) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัคร รับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๑ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) หรือ (๑๖) (๕) เป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองอื่นซึ่งมิใช่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น หรือเคยเป็นแต่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว มาแล้วยังไม่เกินห้าปี		มาตรา ๑๒๖ (๔) -	มาตรา ๑๑๕ (๘) มาตรา ๑๑๕ (๙)	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๒๕ สมาชิกวุฒิสภาจะเป็นรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มิได้ บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินสองปี จะเป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มิได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยได้แก้ไขชื่อ “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” เป็น “องค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ” เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้ชื่อองค์กรดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญนี้ - กำหนดห้ามผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินสองปี ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เพิ่มขึ้น	มาตรา ๑๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๗ วรรคสอง	มาตรา ๑๑๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๔) มาตรา ๓๕ (๓) และ (๔)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๒๖ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งเริ่มตั้งแต่วันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกกันเองและการสรรหาเริ่มตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีประกาศรับรองผลการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดวันเริ่มต้นสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา	มาตรา ๑๓๒	มาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง	-
สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภามีกำหนดคราวละหกปีนับแต่วันเลือกตั้งหรือวันที่มีประกาศตามวรรคหนึ่ง และจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันสองวาระมิได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยสมาชิกวุฒิสภาจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันสองวาระ มิได้	-	มาตรา ๑๑๗ วรรคสอง	-
ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามวาระ อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ ในกรณีนี้ให้ประธานหรือรองประธานวุฒิสภาซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ปฏิบัติหน้าที่ประธานหรือรองประธาน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการกำหนดให้ประธานหรือรองประธานซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ และในกรณีที่มิได้กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่ประธานและรองประธานวุฒิสภาชั่วคราว โดยให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีอายุสูงสุดตามลำดับ	-	มาตรา ๑๑๗ วรรคสาม	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
วุฒิสภาต่อไป จนถึงวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศรับรองผลการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และ ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีอายุสูงสุดตามลำดับปฏิบัติหน้าที่ประธานและรองประธานวุฒิสภาแทนจนกว่า จะมีการเลือกประธานหรือรองประธานวุฒิสภาขึ้น ใหม่	ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว			
มาตรา ๑๒๗ เมื่อวาระของสมาชิก วุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้ง ใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้ง ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วาระของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมาจากการเลือกตั้งสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งนั้น ต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดเงื่อนไขวันเริ่มต้นกระบวนการ ให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา - เนื่องจากสมาชิกภาพของวุฒิสภาจะไม่สิ้นไปเพราะการยุบสภา จึง สามารถดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาก่อนวาระสิ้นสุดหกสิบวันได้	มาตรา ๑๓๑	มาตรา ๑๑๘	มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๒๘ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ (๑) ถึงคราวออกตามวาระ (๒) ตาย (๓) ลาออก (๔) วุฒิสภามีมติให้ออกตามมาตรา ๑๐๐	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๓ (๑) มาตรา ๑๓๓ (๒) มาตรา ๑๓๓ (๓) มาตรา ๑๓๓ (๔)	มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๑๙ (๑) มาตรา ๑๑๙ (๒) มาตรา ๑๑๙ (๓) มาตรา ๑๑๙ (๔)	- - - - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒๓		-	-	-
(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๔		-	-	-
(๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๕ หรือมาตรา ๒๕๒		มาตรา ๑๓๓ (๘)	มาตรา ๑๑๙ (๕)	-
(๘) ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๙๙ หรือถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๔ หรือศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการใหม่เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ถูกลดถอนหรือศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๑๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีการพ้นสมาชิกภาพเนื่องจากไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภาเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ในสภา	มาตรา ๑๓๓ (๙)	มาตรา ๑๑๙ (๖)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๙) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา หรือไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภาเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม (๑๐) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอกการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท		มาตรา ๑๓๓ (๑๐) -	มาตรา ๑๑๙ (๗) มาตรา ๑๑๙' (๘)	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๒๙ เมื่อตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงเพราะเหตุตามมาตรา ๑๒๘ ให้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว และให้สมาชิกวุฒิสภาผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของสมาชิกวุฒิสภาที่ว่างลงนั้นจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยการมาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งแทนในตำแหน่งที่ว่างลงในประเภทใด ก็ให้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งแทนในประเภทนั้น	มาตรา ๑๓๔	มาตรา ๑๒๐	มาตรา ๓๕ (๕)
มาตรา ๑๓๐ เมื่อมีกรณีที่วุฒิสภาต้องพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรม	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๓๕	มาตรา ๑๒๑	มาตรา ๓๕ (๔)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น แล้วรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา เมื่อมีกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณาให้ความเห็นในการที่นายกรัฐมนตรีจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งรัฐมนตรีทั้งคณะหรือเป็นรายบุคคล ให้วุฒิสภาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง โดยจะมีมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในการเสนอนั้น มิได้ แล้วแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อจากนายกรัฐมนตรี	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้วุฒิสภานำหน้าที่แทนสาธารณชนในการตรวจสอบความเหมาะสมของบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในฝ่ายบริหาร แต่การนำรายชื่อกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งรัฐมนตรีทั้งคณะหรือเป็นรายบุคคลยังคงเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีย่อมต้องรับผิดชอบหากมีกรณีการแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติไม่เหมาะสม	-	-	มาตรา ๓๕ (๔)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง				
มาตรา ๑๓๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๔๙	มาตรา ๑๒๒	มาตรา ๓๕ (๕)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๓๒ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีต้อง ปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ “ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของข้าพเจ้า โดยบริสุทธิ์ใจ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นใน จริยธรรม เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยทุกประการ”	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม ข้อความ “ตามความเห็นของข้าพเจ้าโดยบริสุทธิ์ใจ” และ “ยึดมั่นใน จริยธรรม” เพื่อให้แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระและการยึดมั่นจริยธรรม	มาตรา ๑๕๐	มาตรา ๑๒๓	มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๓๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภามีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา ให้เลือกประธานสภาผู้แทนราษฎรเพียงตำแหน่งเดียวก่อนเพื่อทำหน้าที่ประธาน โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับเลือกคะแนนเสียงสูงสุดเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อมีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้เลือกรองประธานสภาผู้แทนราษฎรสองคน โดยให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งมาจากพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๒๐	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การได้มาของประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร อันจะเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของฝ่ายนิติบัญญัติที่ประกอบด้วยฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านสามารถเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าวได้ โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้จะสะท้อนบทบาทการทำหน้าที่ร่วมกันของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากยิ่งขึ้น - เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติจึงกำหนดให้มีการเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียวให้แล้วเสร็จก่อนในการประชุมครั้งแรกเพื่อทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร จากนั้นจึงกำหนดให้เลือกรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งและคนที่สอง เมื่อมีการเลือกนายกรัฐมนตรีและมีการจัดตั้งรัฐบาลเสร็จสิ้นแล้ว โดยกำหนดให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งต้องเป็นสัดส่วนจากพรรคฝ่ายค้าน	มาตรา ๑๕๑ -	มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง -	มาตรา ๓๕ (๕) มาตรา ๓๕ (๒) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประธานและรองประธานสภา ผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งจนอายุของสภา ผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรง ตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกประธานและรอง ประธานวุฒิสภาใหม่ ซึ่งจะต้องกระทำทุกสามปี ประธานและรองประธานสภา ผู้แทนราษฎร และประธานและรองประธานวุฒิสภา ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามวรรคสาม เมื่อ (๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตน เป็นสมาชิก (๒) ลาออกจากตำแหน่ง (๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือข้าราชการการเมืองอื่น (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้อันนั้นจะ ยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็น	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เนื่องจากสมาชิกวุฒิสภามีการครบวาระ การดำรงตำแหน่งที่ไม่เท่ากัน ดังนั้น เมื่อจำนวนสมาชิกวุฒิสภาพ้นวาระไป กึ่งหนึ่งจึงต้องมีการเลือกประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาใหม่	มาตรา ๑๕๒ - มาตรา ๑๕๒ วรรคสาม	มาตรา ๑๒๔ วรรคสอง - มาตรา ๑๒๔ วรรคสี่	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
กรณีที่ดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอกการลงโทษใน ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง ประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็น กรรมการบริหารหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรค การเมืองหรือกลุ่มการเมืองขณะเดียวกัน มิได้ และ จะเข้าร่วมประชุมพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง มิได้ด้วย	- เพิ่มการห้ามการเข้าร่วมประชุมพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง	-	มาตรา ๑๒๔ วรรคห้า	-
มาตรา ๑๓๔ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการ ของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธาน มีอำนาจหน้าที่ตามที่ประธานมอบหมายและปฏิบัติ หน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๕๓ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทน ต้องวางตนเป็นกลางในทางการเมือง เมื่อประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานและรองประธานวุฒิสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสภานั้น ๆ เลือกกันเองให้สมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานในคราวประชุมนั้น	- คำว่า “ต้องวางตนเป็นกลางในทางการเมือง” หมายความว่า การวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่และการวางตนเมื่อมิได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วย ซึ่งเป็นมาตรฐานที่สูงกว่ารัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง มาตรา ๑๕๔	มาตรา ๑๒๕ วรรคสอง มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม	- -
มาตรา ๑๓๕ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๖๕ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะกำหนดเรื่ององค์ประชุมไว้ในข้อบังคับ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๕๕	มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๓

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เป็นอย่างอื่นก็ได้ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา ต้องจัดให้มีการบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความ	- เพิ่มคำว่า “กลุ่มการเมือง หรือบุคคล” เพื่อให้มีความหมายที่ครอบคลุม	มาตรา ๑๕๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕๖ วรรคสอง มาตรา ๑๕๖ วรรคสาม มาตรา ๑๕๖ วรรคสาม	มาตรา ๑๒๖ วรรคสอง มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม มาตรา ๑๒๖ วรรคสี่ มาตรา ๑๒๖	มาตรา ๓๕ (๕) มาตรา ๓๕ (๕) มาตรา ๓๕ (๓) มาตรา ๓๕

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ และสมาชิกย่อมมีอิสระและไม่ถูกผูกพันโดยมติของพรรคการเมือง กลุ่มการเมือง บุคคล หรืออาณัติอื่นใด	และชัดเจนยิ่งขึ้น	วรรคสี่	วรรคห้า	(๕)
มาตรา ๑๓๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๓ วรรคสี่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภา เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญทั่วไป ส่วนวันเริ่มสมัย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยกำหนดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าหากเข้ากรณีตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสี่ แล้ว ให้สามารถเรียกประชุมรัฐสภาได้	มาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕๘ วรรคสอง มาตรา ๑๕๘ วรรคสาม	มาตรา ๑๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๗ วรรคสอง มาตรา ๑๒๗ วรรคสาม	มาตรา ๓๕ (๒) - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด ในกรณีที่การเริ่มประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่งมีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน จะไม่มีการประชุมสมัยสามัญนิติบัญญัติสำหรับปีนั้นก็ไว้ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๘๑ และมาตรา ๑๘๒ ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้รัฐสภาดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในภาค ๑ หมวด ๑ พระมหากษัตริย์ หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา การเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การ	- เพิ่มหลักการให้นายกรัฐมนตรีขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา ๑๘๑ และ ๑๘๒ ได้ ทั้งที่อยู่ในสมัยประชุมนิติบัญญัติเพื่อรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล ซึ่งอาจจะเป็นรัฐบาลผสม	มาตรา ๑๕๙ วรรคสี่	มาตรา ๑๒๗ วรรคสี่	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ตั้งกระทู้ถาม และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาเรื่องอื่นใดด้วย คะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา สมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่ พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ ขยายเวลาออกไปก็ได้ การปิดสมัยประชุมสมัยสามัญก่อนครบ กำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะกระทำได้แต่โดย ความเห็นชอบของรัฐสภา		มาตรา ๑๖๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๐ วรรคสอง	มาตรา ๑๒๗ วรรคห้า มาตรา ๑๒๗ วรรคหก	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๓๗ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิดและทรงปิดประชุม พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญทั่วไป ครั้งแรกด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้ เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๘ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๑ วรรคสอง มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๔	มาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๘ วรรคสอง มาตรา ๑๒๘ วรรคสาม มาตรา ๑๒๘ วรรคสี่	มาตรา ๒๒ - - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๓๘ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้คำร้องขอดังกล่าวในวาระหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานรัฐสภา คำร้องขอดังกล่าวในวาระหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานรัฐสภา ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง มาตรา ๑๖๓ วรรคสาม	มาตรา ๑๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๙ วรรคสอง มาตรา ๑๒๙ วรรคสาม	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๓๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๒๙๙ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้	- เปลี่ยนแปลงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่ให้เอกสิทธิ์ที่มีลักษณะเด็ดขาด เป็นเอกสิทธิ์ที่มีเงื่อนไข ซึ่งต้องไม่ละเมิดมาตรา ๓๑ และมาตรา ๒๙๙	มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๓๐ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง
เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมซึ่งประธานมิได้อนุญาตให้อภิปรายหรือสั่งให้หยุดอภิปราย หรือการกล่าวถ้อยคำที่มีการถ่ายทอดให้ออกไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา ไม่ว่าจะเป็น การถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือด้วยวิธีการอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าว	- กำหนดเหตุที่สมาชิกจะไม่ได้รับเอกสิทธิ์ความคุ้มครองและวิธีการถ่ายทอดการอภิปรายตามมาตรานี้เพิ่มขึ้น	มาตรา ๑๕๗ วรรคสอง	มาตรา ๑๓๐ วรรคสอง	มาตรา ๑๘ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ถ้อยคำนี้มีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสภานั้นจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและภายในเวลาที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมของสภานั้น ทั้งนี้โดยไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคลในการฟ้องคดีต่อศาล เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมหรือประธาน	- เพิ่มคำว่า “หรือด้วยวิธีการอื่นใด” เพื่อกำหนดความคุ้มครองผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาเพิ่มขึ้น	มาตรา ๑๕๗ วรรคสาม มาตรา ๑๕๘	มาตรา ๑๓๐ วรรคสาม มาตรา ๑๓๐ วรรคสี่	มาตรา ๑๘ วรรคสอง มาตรา ๑๘ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
คณะกรรมการการอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือด้วยวิธีการอื่นใด ที่ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นด้วยโดยอนุโลม				
มาตรา ๑๔๐ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุ่มขัง หรือหมายเรียกตัว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือในกรณีที่จับในขณะที่กระทำความผิด หรือในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีที่ให้จับ คุ่มขัง หรือหมายเรียกตัวได้ หากเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗	มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะที่กระทำความผิดให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยพลัน และประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้ ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือเป็นคดีอันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค	- เพิ่มความว่า “หรือในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่” เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มหลักการในวรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๖๕ วรรคสอง มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง มาตรา ๑๓๑ วรรคสาม	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การเมืองและกลุ่มการเมือง แต่การพิจารณาคดีต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา การพิจารณาพิพากษาคดีที่ศาลได้กระทำก่อนมีคำอ้างว่าจำเลยเป็นสมาชิกของสภาใดสภาหนึ่ง ย่อมเป็นอันใช้ได้ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี ต้องสั่งปล่อยทันที ถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ คำสั่งปล่อยให้มีผลบังคับตั้งแต่วันสั่งปล่อยจนถึงวันสุดท้ายแห่งสมัยประชุม		มาตรา ๑๖๖ วรรคสอง มาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๗ วรรคสอง	มาตรา ๑๓๑ วรรคสี่ มาตรา ๑๓๑ วรรคห้า มาตรา ๑๓๑ วรรคหก	- มาตรา ๑๘ วรรคสาม -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๔๑ ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบจะมีการประชุมวุฒิสภามีได้ เว้นแต่เป็นกรณีดังต่อไปนี้ (๑) การประชุมวุฒิสภาตามมาตรา ๗ วรรคสอง หรือการประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๑๔๒ (๒) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่พิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หรือให้ความเห็นตามมาตรา ๑๓๐ วรรคสองหรือวรรคสาม (๓) กรณีอื่นที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งซึ่งมีอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อให้งานของวุฒิสภำหรืองานด้าน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็นบทบัญญัติเพื่ออุดช่องว่างในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้วุฒิสภำสามารถทำหน้าที่ได้เฉพาะกรณีที่สำคัญและจำเป็นเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินและการตรวจสอบใช้อำนาจรัฐ สามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่หยุดชะงัก - เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติ จึงกำหนดให้วุฒิสภำสามารถเปิดการประชุมเพื่อทำหน้าที่ตามมาตรา ๗ ได้ - เพิ่มความใน (๓) สำหรับกรณีอื่นที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งซึ่งมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ให้มีการประชุมวุฒิสภำได้เพื่อให้งานของวุฒิสภำหรืองานด้าน	มาตรา ๑๖๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๘ (๑) มาตรา ๑๖๘ (๒) -	มาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓๒ (๑) มาตรา ๑๓๒ (๒) -	- - - มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
นิติบัญญัติสามารถดำเนินต่อไปได้ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมวุฒิสภาตามมาตรานี้ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในกรณีที่มีปัญหาตาม (๓) สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้	นิติบัญญัติสามารถดำเนินต่อไปได้ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเช่นว่านั้น สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ - เพื่อให้อำนาจกับวุฒิสภาในการเรียกประชุมวุฒิสภาและให้เป็นผู้ลงนามสนองพระบรมราชโองการ	- -	- -	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๔๒ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมของแต่ละสภา แต่ถ้าคณะรัฐมนตรี สมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาเท่าที่มีอยู่รวมกัน แล้วแต่กรณี ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๘๘	มาตรา ๑๓๓	-
มาตรา ๑๔๓ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิธีการ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๘๑	มาตรา ๑๓๔	มาตรา ๓๕ (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การ เสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การ บันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ ถูถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและ ความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมี อำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับกิจการอื่นเพื่อ ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องกำหนดให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมิได้เป็นสมาชิกพรรค การเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่มีสมาชิกในสังกัดดำรง ตำแหน่งรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการสามัญที่ทำ หน้าที่ตรวจสอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือทำหน้าที่ที่ตรวจสอบเกี่ยวกับการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต หรือทำหน้าที่กำกับติดตาม เกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อวางหลักเกณฑ์ในเนื้อหาของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ว่าอย่างน้อยต้องกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรซึ่งมิได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่มีสมาชิกใน สังกัดดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการสามัญที่ทำ หน้าที่ตรวจสอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือทำ หน้าที่กำกับติดตามเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ ทั้งนี้ เพื่อขจัด การขัดกันของหน้าที่หรือผลประโยชน์ และเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการ ตรวจสอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งการกำกับ	-	-	มาตรา ๓๕ (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เมื่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาให้ความเห็นชอบกับข้อบังคับการประชุมตามมาตรา ๓๕ แล้ว ก่อนประกาศใช้ ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกระทำไปแล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่วินิจฉัยว่าร่างข้อบังคับการประชุมข้อใดมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่วินิจฉัยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญหรือข้อบังคับการประชุมใดตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ร่างข้อบังคับการประชุมนั้นเป็นอันตกไป	ติดตามเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อเพิ่มหลักเกณฑ์ กำหนดให้ข้อบังคับการประชุมสภา ต้องส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศใช้ เช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ ในกรณีร่างข้อบังคับการประชุมข้อใดมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป ส่วนในกรณีที่วินิจฉัยว่าสาระสำคัญของข้อบังคับการประชุมหรือกระบวนการตราข้อบังคับการประชุมตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ร่างข้อบังคับการประชุมนั้นเป็นอันตกไป	-	-	มาตรา ๓๕ (๓) มาตรา ๓๕ (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หรือกลุ่มการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๔๓ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคสาม คณะกรรมการธิการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ และให้คำสั่งเรียกดังกล่าวมีผลบังคับตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่จะมีคำสั่งเรียกผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีหรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยตรงตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมาย มิได้	- มีพระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ บัญญัติหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้แล้ว	- มาตรา ๑๘๙ วรรคสอง	มาตรา ๑๓๕ วรรคหก มาตรา ๑๓๕ วรรคสอง	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่บุคคลตามวรรคห้าเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการตามวรรคห้า เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน บุคคลนั้นมีสิทธิที่จะไม่แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นได้		มาตรา ๑๘๙ วรรคสาม	มาตรา ๑๓๕ วรรคสาม	

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่วนที่ ๕ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา				
มาตรา ๑๔๕ ในกรณีต่อไปนี้ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน (๑) การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ (๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑ (๓) การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ตราว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ตามมาตรา ๒๒	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่เพิ่ม (๑๔) ขึ้นใหม่	มาตรา ๑๘๓ มาตรา ๑๘๓ (๑) มาตรา ๑๘๓ (๒) มาตรา ๑๘๓ (๓)	มาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๖ (๑) มาตรา ๑๓๖ (๒) มาตรา ๑๓๖ (๓)	- มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๒) - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๔) การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตามมาตรา ๒๓		มาตรา ๑๙๓ (๔)	มาตรา ๑๓๖ (๔)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๒)
(๕) การมีมติให้รัฐสภาพิจารณาเรื่องอื่นในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติได้ตามมาตรา ๑๓๖ วรรคสี่		มาตรา ๑๙๓ (๖)	มาตรา ๑๓๖ (๕)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๒)
(๖) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตามมาตรา ๑๓๖		มาตรา ๑๙๓ (๗)	มาตรา ๑๓๖ (๖)	-
(๗) การเปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๓๗		มาตรา ๑๙๓ (๘)	มาตรา ๑๓๖ (๗)	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๘) การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ตามมาตรา ๑๔๖		มาตรา ๑๙๓ (๑๑)	มาตรา ๑๓๖ (๘)	-
(๙) การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่าง พระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๖๑ วรรคสอง		มาตรา ๑๙๓ (๙)	มาตรา ๑๓๖ (๙)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๑๐)
(๑๐) การปรึกษาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติใหม่ ตามมาตรา ๑๕๗		-	มาตรา ๑๓๖ (๑๐)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๑๐)
(๑๑) การให้ความเห็นชอบให้พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติต่อไป ตามมาตรา ๑๖๒ วรรคสอง		มาตรา ๑๙๓ (๑๐)	มาตรา ๑๓๖ (๑๑)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๑๐)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๑๒) การแถลงนโยบายตามมาตรา ๑๗๗ วรรคหนึ่ง		มาตรา ๑๗๓ (๑๒)	มาตรา ๑๓๖ (๑๒)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓)
(๑๓) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๘๐		มาตรา ๑๗๓ (๑๓)	มาตรา ๑๓๖ (๑๓)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) (๘)
(๑๔) การให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ ชาติหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๗๙		-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๑๕) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตามมาตรา ๑๙๒		มาตรา ๑๙๓ (๑๔)	มาตรา ๑๓๖ (๑๔)	-
(๑๖) การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๓		มาตรา ๑๙๓ (๑๕)	มาตรา ๑๓๖ (๑๕)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗)
(๑๗) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐๒ และมาตรา ๓๐๓		มาตรา ๑๙๓ (๑๖)	มาตรา ๑๓๖ (๑๖)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๔๖ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ใช้ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลมไปพลางก่อน ให้นำความในมาตรา ๑๔๓ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาด้วยโดยอนุโลม ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้นำบทที่ใช้แก่สภาทั้งสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในเรื่องการตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มความในวรรคสอง เพื่อให้ข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่ได้รับความเห็นชอบ ต้องส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ด้วย	มาตรา ๑๙๔ - มาตรา ๑๙๔	มาตรา ๑๓๗ วรรคหนึ่ง - มาตรา ๑๓๗ วรรคสอง	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่วนที่ ๖ การตราพระราชบัญญัติ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ				
มาตรา ๑๔๗ ร่างพระราชบัญญัติจะ เสนอได้ก็แต่โดย (๑) คณะรัฐมนตรี (๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่ น้อยกว่ายี่สิบคน (๓) สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าสี่ สิบคน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เพิ่มหลักการใหม่ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่มาของสมาชิกวุฒิสภาซึ่ง มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม และเป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย	มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง -	มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๒ (๑) มาตรา ๑๔๒ (๒) - -	มาตรา ๑๔ - - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๔) ศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลหรือประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ หรือ (๕) พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี ในกรณีที่พลเมืองได้เสนอร่างพระราชบัญญัติใดตาม (๕) แล้ว ให้สภาที่ได้รับร่าง	เป็นสภาพหุ่นยิม ดังนั้น จึงให้สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ เพื่อเป็นช่องทางหนึ่งในการเสนอร่างกฎหมายแทนประชาชน - เป็นการให้สิทธิประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายในภาค ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง และภาค ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อเป็นการเร่งรัดให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาภายในไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่าง	- มาตรา ๑๗๐ มาตรา ๑๖๙ วรรคสอง -	มาตรา ๑๔๒ (๓) มาตรา ๑๔๒ (๔) มาตรา ๑๔๒ วรรคสอง -	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
พระราชบัญญัตินั้น เริ่มพิจารณาภายในเวลาไม่เกิน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือวันที่นายกรัฐมนตรีส่งคำรับรองกลับคืนมา หากบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเดียวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นอีก ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๖ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นด้วย เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๒๗๙ มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ตามที่บัญญัติไว้ในภาค ๔ ส่วนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรา ๒๘๐	พระราชบัญญัติดังกล่าว - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการธิการในเรื่องของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศซึ่งให้มีสิทธิเสนอกฎหมายได้ เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๔๘ ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๗ (๑) (๒) (๔) และ (๕) ให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน ส่วนร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๗ (๓) ให้เสนอต่อวุฒิสภาก่อน	- เป็นบทบัญญัติใหม่ที่มีการบัญญัติขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการที่ได้บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ โดยให้ร่างพระราชบัญญัติเช่นว่านั้นอาจเสนอต่อวุฒิสภาก่อนได้เช่นกัน ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๗ (๑) (๒) (๔) และ (๕) ยังคงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ คือ ให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน	-	มาตรา ๑๔๒ วรรคสี่	มาตรา ๓๕ (๒) (๖)
ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งต้องมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติด้วย	- วรรคสองและวรรคสามคงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า และวรรคหก ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	-	มาตรา ๑๔๒ วรรคห้า	-
ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบและให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัตินั้นได้โดยสะดวก	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๒ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยมีเจตนารมณ์ให้การดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปอย่างจริงจัง	-	มาตรา ๑๔๒ วรรคหก	มาตรา ๓๕ (๒) และ (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๔๙ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับ ด้วยการเงิน หมายความว่าถึงร่างพระราชบัญญัติว่า ด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับ ภาษีหรืออากร (๒) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงิน แผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณแผ่นดิน (๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน การใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ (๔) เงินตรา	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม ตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมร่วมกันกรณีตามวรรค สองเพื่อให้เกิดการถ่วงดุล	มาตรา ๑๖๙ วรรคสาม และ วรรคสี่ มาตรา ๑๖๙ วรรคสาม (๑) มาตรา ๑๖๙ วรรคสาม (๒) มาตรา ๑๖๙ วรรคสาม (๓) มาตรา ๑๖๙ วรรคสาม (๔)	มาตรา ๑๔๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๓ (๑) มาตรา ๑๔๓ (๒) มาตรา ๑๔๓ (๓) มาตรา ๑๔๓ (๔)	มาตรา ๑๔ วรรคสาม มาตรา ๑๔ วรรคสาม มาตรา ๑๔ วรรคสาม มาตรา ๑๔ วรรคสาม มาตรา ๑๔ วรรคสาม

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสอง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มามีกรณีดังกล่าว มติของที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสอง ให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด		มาตรา ๑๖๙ วรรคสี่ มาตรา ๑๖๙ วรรคห้า มาตรา ๑๖๙ วรรคหก	มาตรา ๑๔๓ วรรคสอง มาตรา ๑๔๓ วรรคสาม มาตรา ๑๔๓ วรรคสี่	มาตรา ๑๔ วรรคสี่ - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๕๐ ร่างพระราชบัญญัติใดที่ในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติม และประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างการพิจารณาไว้ก่อน และภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มติดังกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ได้ปรับถ้อยคำเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มเติมของวุฒิสภาเพื่อให้สอดคล้องกับการที่ได้บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ - เพิ่มตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่	มาตรา ๑๗๑	มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ (๒) และ (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่ที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่ง วินิจฉัยว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้ร่าง พระราชบัญญัตินั้นมีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือ ประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้ นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ให้ คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา ดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็น ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน		มาตรา ๑๗๑	มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๒) และ (๓)
มาตรา ๑๕๑ ร่างพระราชบัญญัติที่ คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๑๗๗ ว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการ แผ่นดิน หากสภาผู้แทนราษฎรมิมติไม่ให้ความเห็น ชอบ และคะแนนเสียงที่ไม่ให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่ง	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๗๓	มาตรา ๑๔๕	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้งหนึ่ง หากรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบ ให้ตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ประกอบกันเป็นคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภารายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ได้พิจารณาแล้วต่อรัฐสภา ถ้ารัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๖ ถ้ารัฐสภามีมติไม่ให้ความเห็นชอบ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๕๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐๒ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา ๑๔๘ และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่ออีกสภาหนึ่งซึ่งยังมีได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายในหกสิบวัน แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่สภาที่พิจารณาในครั้งหลังนี้จะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงสภาดังกล่าว กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยมีการปรับถ้อยคำเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มเติมของวุฒิสภาเพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้	มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗๔ วรรคสอง	มาตรา ๑๔๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๖ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๒) -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๕๕ ถ้าสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในครั้งหลังนี้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาดังกล่าวได้ให้ความเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปด้วยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอไปนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน คำแจ้งของประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมิได้แจ้งไปว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยว		มาตรา ๑๗๔ วรรคสาม มาตรา ๑๗๔ วรรคสี่ มาตรา ๑๗๔ วรรคห้า	มาตรา ๑๔๖ วรรคสาม มาตรา ๑๔๖ วรรคสี่ มาตรา ๑๔๖ วรรคห้า	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ด้วยการเงิน				
มาตรา ๑๕๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐๒ เมื่อสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในครั้งหลังนี้ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว (๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นสภาแรก ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๖ (๒) ถ้าไม่เห็นชอบด้วยกับสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นสภาแรก ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน และส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นสภาแรก (๓) ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาที่	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยมีการปรับถ้อยคำเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มเติมของวุฒิสภาเพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้	มาตรา ๑๗๕ มาตรา ๑๗๕ (๑) มาตรา ๑๗๕ (๒) มาตรา ๑๗๕ (๓)	มาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๔๗ (๑) มาตรา ๑๔๗ (๒) มาตรา ๑๔๗ (๓)	มาตรา ๓๕ (๒) - - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นสภาแรก ถ้าสภานั้นเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๖ ถ้าเป็นกรณีอื่น ให้แต่ละสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๖ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน คณะกรรมการร่วมกันอาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง		มาตรา ๑๗๕ วรรคสอง	มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หรือแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ และเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๙ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่ตามมาตรานี้ด้วย การประชุมคณะกรรมการร่วมกันต้องมีกรรมการของสภาทั้งสองมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในครั้งหลังนี้ไม่ส่งร่างพระราชบัญญัติคืนไปยังสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นสภาแรกภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕๒ ให้ถือว่าสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในครั้งหลังนี้ได้ให้ความเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๖ ต่อไป		มาตรา ๑๗๕ วรรคสาม -	มาตรา ๑๔๗ วรรคสาม มาตรา ๑๔๗ วรรคสี่	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๕๔ ร่างพระราชบัญญัติที่ต้อง ยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๕๓ นั้น (๑) ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงมติยับยั้ง ร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภาตามมาตรา ๑๕๓ (๒) วุฒิสภาอาจยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลา หนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ล่วงพ้นไปนับแต่วันที่สภา ผู้แทนราษฎรลงมติยับยั้ง ถ้าวุฒิสภามีมติยืนยันร่าง เดิมของวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ดำเนินการ ตามมาตรา ๑๕๓ วรรคหนึ่ง (๓) วรรคสอง วรรค	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยมีการ ปรับถ้อยคำเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มเติมของวุฒิสภาเพื่อให้สอดคล้อง กับการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอร่าง พระราชบัญญัติได้ และยังคงให้เป็นเอกสิทธิ์แก่สภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น ในการที่จะยืนยันร่างเดิมที่ได้รับการเสนอ หรือร่างที่คณะกรรมการ ร่วมกันพิจารณา ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสภา ผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาก็ตาม - หลักการที่บัญญัติใน (๑) กำหนดให้สภาที่สองต้องพิจารณาร่าง พระราชบัญญัตินั้นต่อไปให้สิ้นกระบวนการของสภาที่สองเพื่อให้ร่าง พระราชบัญญัติฉบับนั้นผ่านการพิจารณาครบทั้งสองสภา โดยสถานะของ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีความเท่าเทียมกัน เนื่องจากเมื่อวุฒิสภา ยืนยันร่างพระราชบัญญัติแล้วสภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาร่าง พระราชบัญญัตินั้นต่อไป	มาตรา ๑๗๖ -	มาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ (๒) และ (๕) -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
สาม และวรรคสี่ ต่อไป เว้นแต่สภาใดสภาหนึ่งไม่ เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการ วิสามัญร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ให้ร่าง พระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป แต่ในกรณีที่ วุฒิสภาไม่ยืนยันร่างเดิมภายในเวลาดังกล่าวหรือมี มติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ถือว่าร่าง พระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (๒) ถ้าวุฒิสภาเป็นผู้ลงมติยับยั้งร่าง พระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๕๓ (๒) สภาผู้แทนราษฎรอาจยกขึ้นพิจารณาใหม่ ได้ต่อเมื่อเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ล่วงพ้นไปนับ แต่วันที่วุฒิสภาลงมติยับยั้ง ถ้าสภาผู้แทนราษฎรมี มติยืนยันร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนน เสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่ มีอยู่ ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับ		-	มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๖ แต่ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรมติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (๓) ถ้าเป็นกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๕๓ (๓) นั้น สภาผู้แทนราษฎรออาจยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้เมื่อเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ล่วงพ้นไปนับแต่วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร หรือของวุฒิสภา หรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๖		มาตรา ๑๗๖	มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๔) ถ้าร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรอาจยกร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ไม่ว่าวุฒิสภาจะพิจารณายืนยันร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่ก็ตาม ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๖		มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง	มาตรา ๑๔๘ วรรคสอง	-
(๕) ร่างพระราชบัญญัติใดที่พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เข้าชื่อเสนอตามมาตรา ๑๔๗ (๕) ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นต้องเป็นอันตกไป สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเพิ่มหลักการให้กรณีร่างพระราชบัญญัติที่พลเมืองเสนอและตกไปอาจร้องขอให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อให้ได้ข้อยุติ	-	-	มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
สมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา อาจร้องขอให้มีการออกเสียงประชามติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติเพื่อให้ได้ข้อยุติได้				
มาตรา ๑๕๕ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติใดตามมาตรา ๑๕๓ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ รวมทั้งพลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ยับยั้งไว้มิได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มความไม่ให้ศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย สถาบันขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ รวมทั้งพลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ได้	มาตรา ๑๗๗ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๔๙ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป		มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง	มาตรา ๑๔๙ วรรคสอง	-
มาตรา ๑๕๖ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับ ความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำ ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่ วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภาเพื่อ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๙๓	มาตรา ๑๕๐	มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้				
มาตรา ๑๕๗ ร่างพระราชบัญญัติใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้องปรึกษา ร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยหรือมิได้พระราชทานคืนมาภายในสามสิบวัน ให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราช	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๙๔	มาตรา ๑๕๑	มาตรา ๑๕ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
กิจงานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว				
มาตรา ๑๕๘ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ หากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีได้พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ทั้งนี้ โดยมีสัดส่วนหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยมีการปรับถ้อยคำเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มเติมของวุฒิสภาเพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ - คำว่า “องค์การภาคเอกชน” หมายถึง องค์กรที่แสวงหากำไร (profit making organization) ส่วนคำว่า “องค์การเอกชน” หมายถึง องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร (non - profit organization) - คำว่า “องค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลประเภทนั้น” ตามบริบทมาตรานี้หมายถึง องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ไม่ใช่้องค์การเอกชนอื่นๆ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้แทนองค์การเอกชนไว้ และเมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน	มาตรา ๑๘๐	มาตรา ๑๕๒	มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
	สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ จะส่งหนังสือไปยังองค์การเอกชนต่างๆ เพื่อให้เสนอรายชื่อผู้แทนองค์กร เข้ามาร่วมเป็นกรรมการ			
มาตรา ๑๕๙ ให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใหม่ จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะรัฐมนตรี พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ (เดิมใช้ชื่อว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติส่วนอื่น ๆ ของร่างรัฐธรรมนูญที่มีการเปลี่ยนแปลง	-	มาตรา ๑๓๘	มาตรา ๓๕

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา		-	มาตรา ๑๓๘ (๑)	มาตรา ๓๕ (๔) และ (๕)
(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะรัฐมนตรี		-	-	มาตรา ๓๕ (๔) และ (๕)
(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง		-	มาตรา ๑๓๘ (๒)	มาตรา ๓๕ (๓) (๔) และ (๕)
(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกลุ่มการเมือง		-	มาตรา ๑๓๘ (๓)	มาตรา ๓๕ (๓) (๔) และ (๕)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ		-	มาตรา ๑๓๘ (๔)	มาตรา ๓๕ (๖)
(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ		-	มาตรา ๑๓๘ (๕)	มาตรา ๓๕ (๔) และ (๖)
(๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		-	มาตรา ๑๓๘ (๖)	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๔)
(๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน		-	มาตรา ๑๓๘ (๙)	มาตรา ๓๕ (๓)
(๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต		-	มาตรา ๑๓๘ (๘)	มาตรา ๓๕ (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๑๐) พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์ สิทธิมนุษยชน		-	-	มาตรา ๓๕ (๓)
(๑๑) พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณ ภาครัฐ		-	-	มาตรา ๓๕ (๘)
(๑๒) พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ		-	-	มาตรา ๓๕ (๑๐)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๖๐ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดย (๑) คณะรัฐมนตรี (๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา	- คงหลักการเดิมตามตามมาตรา ๑๓๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ได้เพิ่มให้สมาชิกวุฒิสภา (จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่) เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ทำนองเดียวกัน แต่ในกรณีของร่างพระราชบัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติได้โดยมีจำนวน ไม่น้อยกว่า ๔๐ คน (มาตรา ๑๔๗ วรรคหนึ่ง (๓))	- - -	มาตรา ๑๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓๙ (๑) มาตรา ๑๓๙ (๒)	มาตรา ๑๔ วรรคหก - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๓) สมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา หรือ		-	-	-
(๔) ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งประธานศาลหรือประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ		-	มาตรา ๑๓๘ (๓)	-
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตาม (๑) (๒) และ (๔) ให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน ส่วนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตาม (๓) ให้เสนอต่อวุฒิสภาก่อน	- เป็นบทบัญญัติเพิ่มขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดความชัดเจน	-	-	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๖๑ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้กระทำเป็นสามวาระดังต่อไปนี้ (๑) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ และในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเสียงข้างมากของแต่ละสภา (๒) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติ มาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	- - - -	มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๐ (๑) มาตรา ๑๔๐ (๒) มาตรา ๑๔๐ วรรคสอง	มาตรา ๑๔ - - มาตรา ๑๔

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๖๒ ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมานั้น เป็นอันตกไป	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๕๓ วรรคหนึ่งและวรรคสองของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เว้นแต่วรรคสามของมาตราดังกล่าว มิได้นำมาบัญญัติไว้ด้วย ทั้งนี้ ได้เพิ่มกรณีของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้อาจตกไป หรืออาจได้รับการพิจารณาต่อไปได้ ภายใต้เงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนด - เพิ่มหลักการที่ให้สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๖๖	มาตรา ๑๗๘ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๕๓ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ (๒)
ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ภายหลังจากเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบต่อไปได้ ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังจากเลือกตั้งทั่วไปร้องขอภายในหกสิบ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วไม่ว่าอยู่ในวาระหนึ่ง วาระสอง หรือวาระสาม หากสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงแล้วมีการเลือกตั้งและได้สภาผู้แทนชุดใหม่ก็ให้พิจารณาต่อไปได้ไม่ต้องมีมติของรัฐสภาและให้พิจารณาต่อไปในชั้นที่ร่างดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิพลเมืองในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย มิให้ถูกระทบโดยผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	มาตรา ๑๗๘ วรรคสอง	มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๒) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
วันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกหลังการเลือกตั้งทั่วไป และรัฐสภามีมติเห็นชอบด้วย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีมีได้ร้องขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอตามมาตรา ๑๔๗ (๕) ที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ ให้รัฐสภาที่เลือกตั้งขึ้นใหม่พิจารณาต่อไป โดยไม่ต้องมีมติตามวรรคนี้อีก				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่วนที่ ๗ การควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ				
มาตรา ๑๖๓ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกระทำแล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่วินิจฉัยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ หรือร่าง	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๔๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - การควบคุมตามมาตรา ๑๖๓ นี้ เป็น”ระบบการควบคุมแบบนามธรรมก่อนการประกาศใช้” (control in abstracto) โดยเป็นการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายโดยไม่ต้องอาศัยข้อเท็จจริงในคดีเป็นฐานของการตรวจสอบ ดังนั้น เมื่อกฎหมายประกาศใช้แล้ว ก็อยู่ภายใต้การควบคุมหลังการประกาศใช้	มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖๒ วรรคสาม และ วรรคสี่	มาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๑ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙) มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลทำให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไปตามวรรคสอง ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นกลับคืนสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ในกรณีเช่นว่านี้ ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ โดยมติในการแก้ไขเพิ่มเติมให้ใช้คะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา แล้วให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๙๘ และมาตรา ๑๕๖ หรือมาตรา ๑๕๗ แล้วแต่กรณี ต่อไป		-	มาตรา ๑๔๑ วรรคสาม	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๖๔ ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๑๕๖ หรือร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๑๕๗ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง (๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๕๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙) มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า (๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการทุกเกล้าทุกกระท่อมถวายร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย		มาตรา ๒๖๒ (๓) มาตรา ๒๖๒ วรรคสอง	มาตรา ๑๕๔ (๒) มาตรา ๑๕๔ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙) มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หรือวินิจฉัยว่ามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ แต่มีใช้กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๙๘ และมาตรา ๑๕๖ หรือมาตรา ๑๕๗ แล้วแต่กรณี ต่อไป		มาตรา ๒๖๒ วรรคสาม มาตรา ๒๖๒ วรรคสี่	มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม มาตรา ๑๕๔ วรรคสี่	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙) มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่วนที่ ๘ การควบคุม การบริหารราชการแผ่นดิน				
มาตรา ๑๖๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ และนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องตอบโดยเร็ว แต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจตั้งกระทู้ถามสดต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องตอบ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๕๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มคำว่า นายกรัฐมนตรี เพื่อความชัดเจน - เพิ่มถ้อยคำ “มีหน้าที่ต้องตอบโดยเร็ว” เพื่อให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตระหนักถึงหน้าที่ในการตอบกระทู้ต่อสภาและให้เห็นความสำคัญของกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจของรัฐสภา - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อส่งเสริมหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลตามหลักการแบ่งแยกอำนาจโดยผู้แทนปวงชน และการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องตอบกระทู้ถามสดด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย เพื่อเพิ่มพูนความสำคัญของกระบวนการตรวจสอบและ	มาตรา ๑๘๓ -	มาตรา ๑๕๖ -	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙) - มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
กระทู้ถามนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้	ถ่วงดุลอำนาจดังกล่าว			
มาตรา ๑๖๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ญัตติดังกล่าวต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปด้วย และเมื่อได้มีการเสนอญัตติแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือการลงมตินั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามวรรคสาม การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายกรัฐมนตรีที่มีพฤติการณ์ร้ายชัดกต ฝ่าฝืน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๕๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - ได้เพิ่มกรณีที่เล็งเห็นได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินแผ่นดิน ซึ่งต้องมีการยื่นคำร้องขอต่อศาลปกครองแผนกวินัยการคลังฯ ก่อน จึงจะสามารถเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ	มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๕ วรรคสอง	มาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕๘ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙) มาตรา ๓๕ (๓) (๔) (๕) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืน บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จะเสนอ โดยไม่มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๒๕๔ ก่อน หรือถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินอันเล็งเห็นได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินแผ่นดิน จะเสนอโดยไม่มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองแผนกคดีวินัยการคลังและการงบประมาณตามมาตรา ๒๕๔ ก่อน มิได้ และเมื่อได้มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๒๕๔ หรือมีการฟ้องคดีตามมาตรา ๒๕๔ แล้วแต่กรณี แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้ เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลงโดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุด และให้นับเฉพาะคะแนนเสียงไม่	นายกรัฐมนตรีได้ - กำหนดการนับคะแนนให้นับเฉพาะคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจโดยไม่นับคะแนนเสียงที่งดออกเสียงเพื่อให้ได้เสียงข้างมากที่แสดงถึงการไม่ไว้วางใจที่ชัดเจน	มาตรา ๑๘๕ วรรคสาม	มาตรา ๑๕๘ วรรคสาม	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๔)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ไว้วางใจเท่านั้น มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะสิ้นสุดลงก่อนจะมีการลงมติดังกล่าว ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอีกตลอดสมัยประชุมนี้ ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร นำชื่อผู้ซึ่งได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป และมีให้นำมาตรา	- กลไกตามวรรคท้ายนี้มีหลักการเพื่อรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล โดยไม่กระทบต่อการอภิปรายไม่ไว้วางใจที่เป็นการให้ข้อมูลกับประชาชน โดยยังคงมีมาตรการที่จะให้รัฐบาลสิ้นสุดลงแต่รัฐสภายังคงอยู่	มาตรา ๑๘๕ วรรคสี่ -	มาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ -	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๔) มาตรา ๓๕ (๔)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
๑๗๒ มาใช้บังคับ				
มาตรา ๑๖๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในหกของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม รัฐมนตรีคนใดพ้นจากตำแหน่งเดิมแต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นภายหลังจากวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีคนนั้นยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามวรรคหนึ่งต่อไป	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๕๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๘๖ วรรคหนึ่ง -	มาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕๙ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙) มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับรัฐมนตรีผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง แต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นด้วยโดยอนุโลม		-	มาตรา ๑๕๙ วรรคสาม	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๙)
มาตรา ๑๖๘ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้อยู่ในพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๖๖ หรือมาตรา ๑๖๗ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากวกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตามมาตรา ๑๖๖ หรือ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่สังกัดพรรคการเมืองที่ได้ร่วมเป็นรัฐบาลเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในกรณีที่พรรครัฐบาลยวบยควรรวมพรรคการเมืองอื่นเพื่อให้พรรคฝ่ายค้านมีเสียงในสภาน้อยจนไม่สามารถขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจได้	-	มาตรา ๑๖๐	มาตรา ๓๕ (๕) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๖๗ ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้บริหารราชการแผ่นดินมาเกินกว่าสองปีแล้ว				
มาตรา ๑๖๙ สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ การขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้จะกระทำได้ครั้งเดียวในสมัยประชุมหนึ่ง	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๗ วรรคสอง	มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๑ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๙) มาตรา ๓๕ (๓) และ (๙)
มาตรา ๑๗๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอิสระจากมติพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองในการตั้งกระทู้ถาม การอภิปราย และการลงมติในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๒ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	-	มาตรา ๑๖๒ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๕)

ตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หมวด ๔ คณะรัฐมนตรี				-
มาตรา ๑๗๑ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะรัฐมนตรี	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๑ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เพิ่มหลักการใหม่ให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดกรอบการใช้อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรี - ตัดความมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เพื่อเปิดกว้างให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้สิทธิเลือกผู้ที่เหมาะสมมาเป็นนายกรัฐมนตรีได้	มาตรา ๒๐๑	มาตรา ๑๗๑	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)
ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๐๑ วรรคสาม	มาตรา ๑๗๑ วรรคสาม	มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระมิได้	- เปลี่ยนหลักการใหม่โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระมิได้ จากเดิมที่กำหนดให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าแปดปีมิได้ ในหลักการใหม่นี้เมื่อบุคคลใดดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วหนึ่งครั้งจะมาดำรงตำแหน่งอีกครั้งไม่ว่าจะช่วงเวลาห่างกันนานเท่าใดก็ตาม ถ้าเป็นการดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันถือว่าต้องห้าม เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามาบริหารประเทศ	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)
มาตรา ๑๗๒ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๓๖ การเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - ผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีขึ้นอยู่กับมติของสภาผู้แทนราษฎร	มาตรา ๒๐๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐๒ วรรคสอง	มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรรับรอง มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบด้วยในการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร แต่ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร การลงมติในกรณีเช่นนี้ให้กระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ในส่วนของมติในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และจะต้องมีการลงมติโดยเปิดเผย และมีการเพิ่มหลักการขึ้นใหม่กำหนดให้มติในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีที่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ต้องเป็นกรณีที่ประเทศเกิดภาวะวิกฤติซึ่งมีความจำเป็นต้องเลือกนายกรัฐมนตรีจากบุคคลภายนอก โดยเป็นดุลพินิจของสภาผู้แทนราษฎรที่จะกำหนดว่าสถานการณ์ใดมีความจำเป็นและเหมาะสมที่จะต้องใช้อำนาจดังกล่าว	มาตรา ๒๐๒ วรรคสาม	มาตรา ๑๗๒ วรรคสาม	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๗๓ ในกรณีที่พ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภา เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มาประชุมเป็นครั้งแรกแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบให้ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสาม ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความขึ้นกราบบังคมทูลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเป็นนายกรัฐมนตรี	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๐๓	มาตรา ๑๗๓	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๗๔ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำชื่อรัฐมนตรีกราบบังคมทูลเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรีจะต้องนำชื่อผู้ซึ่งจะเป็นรัฐมนตรีส่งให้ประธานวุฒิสภา แล้วให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๓๐ วรรคสอง ต่อไป	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อให้วุฒิสภากำหน้าที่ตรวจสอบประวัติความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ก่อนเสนอให้นายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)
มาตรา ๑๗๕ รัฐมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๐๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐๖ วรรคหนึ่ง (๑)	มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๑)	มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๑)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๐๖ วรรคหนึ่ง (๒)	มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๒)	มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๒)
(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๐๖ วรรคหนึ่ง (๓)	มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๓)	มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๓)
(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๑ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) หรือ (๑๖)	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๔) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มความใน (๔) ให้รัฐมนตรีต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามบางประการตามมาตรา ๑๑๑ (๘) ที่บัญญัติขึ้นใหม่ ซึ่งนำหลักการการมาจากรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ (๔)	มาตรา ๒๐๖ วรรคหนึ่ง (๔)	มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๔)	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)
(๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีก่อนได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เพื่อจะได้ไม่มีประเด็นการตีความเกี่ยวกับกรณีการรอลงโทษ และ กรณีต้องคำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดว่าเป็นลักษณะต้องห้ามหรือไม่ โดยเพิ่มความคำว่า “ความผิดฐานหมิ่นประมาท” ในข้อยกเว้นของการไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก	มาตรา ๒๐๖ วรรคหนึ่ง (๕)	มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๕)	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๔)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๖) ไม่ได้แสดงสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ย้อนหลังเป็นเวลาสามปีต่อประธานวุฒิสภา ปกปิด หรือแสดงหลักฐานดังกล่าวอันเป็นเท็จ เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งไม่มีรายได้ตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี	- เพิ่มเรื่องสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ย้อนหลัง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหนี้สินกับรายได้ นอกจากนี้ เพื่อแสดงหลักฐานของการเป็นพลเมืองที่ดีและแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม	-	-	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๖)
(๗) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินสองปีนับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี	- เพิ่มลักษณะต้องห้ามกรณีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นการแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจนระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ	มาตรา ๒๐๖ วรรคหนึ่ง (๖)	มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง (๖)	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)
นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในขณะเดียวกันได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ทำให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีไม่มีภาระงานต่อสภามากเกินควรซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ด้านอื่น ๆ ได้	มาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ซึ่งจะส่งผลให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีไม่ต้องยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	มาตรา ๒๐๔ วรรคสอง	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) และ (๗)
มาตรา ๑๗๖ ก่อนเข้ารับหน้าที่รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้ “ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - บัญญัติเพิ่มข้อความว่า “ยึดมั่นในจริยธรรม” ในส่วนของคำปฏิญาณ เพื่อให้มีลักษณะเช่นเดียวกับคำปฏิญาณของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	มาตรา ๒๐๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐๕ วรรคสอง	มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗๕ วรรคสอง	มาตรา ๑๙ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๒) มาตรา ๒๗ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
พระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในจริยธรรม เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ” พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่งต่อพระรัชทายาทหรือผู้แทนพระองค์ก็ได้	เพราะรัฐมนตรีจะต้องยึดมั่นในจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยเช่นกัน - เพิ่มหลักการใหม่โดยให้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระรัชทายาทหรือผู้แทนพระองค์ได้ เพื่อเป็นการลดพระราชภาระของพระมหากษัตริย์	-	-	มาตรา ๓๕ (๒) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๒)
มาตรา ๑๗๗ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา และต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการในเรื่องใด ในระยะเวลาใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ ภายในสิบห้า	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
วันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่ ก่อนแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามวรรค หนึ่ง หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหาก ปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของ แผ่นดิน คณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่จะดำเนินการ ไปพลางก่อนเพียงเท่าที่จำเป็นก็ได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๖ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง	มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๓๘ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา และยอมมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา และให้นำเอกสารที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	- เปลี่ยนแปลงหลักการการเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีจาก คำว่า “สิทธิเข้าร่วมประชุม” เป็นคำว่า “ต้องให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุม” โดยมีให้ถือเป็นหน้าที่ เนื่องจากในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหารย่อมมีภารกิจมาก จึงอาจจะไม่สามารถเข้าร่วมประชุมกับสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้ในทุกครั้ง	มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง วรรคสอง	มาตรา ๑๓๗ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓)
มาตรา ๑๓๙ ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ตลอดจนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งรวมถึงนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว และต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาในนโยบาย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๓๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มข้อความว่า “ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งรวมถึงนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีความเชื่อมโยงกับบริบทด้านความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ และสังคม - บทบัญญัติมาตรานี้เป็นทั้งหลักความรับผิดชอบร่วมกัน (collective accountability) และความรับผิดชอบส่วนตัว (personal responsibility) ของระบบรัฐสภา ซึ่งมีความเชื่อมโยงไปยังเรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในกรณีที่รัฐบาลต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาอันเป็นเจตจำนงให้รัฐ	มาตรา ๒๑๒	มาตรา ๑๓๘	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ทั่วไปของคณะรัฐมนตรี	ดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน - การกำหนดให้รัฐบาลต้องเสนอแผนบริหารราชการแผ่นดินในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเป็นหลักการที่ต้องการให้รัฐบาลเสนอกรอบซึ่งเป็นกลไกในภาพรวมของการดำเนินนโยบาย กรอบวงเงิน รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินที่จะใช้บริหารราชการในช่วงระยะสี่ปีที่เป็นรัฐบาล			
มาตรา ๑๘๐ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้รัฐสภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๓	มาตรา ๑๗๙	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๘๑ นายกรัฐมนตรีอาจเสนอขอความไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินจากสภาผู้แทนราษฎรได้ เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับเรื่องแล้วให้จัดให้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาลงมติภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่นายกรัฐมนตรียื่นเรื่องดังกล่าว แต่นายกรัฐมนตรีจะเสนอขอความไว้วางใจตามมาตรานี้เมื่อมีการเข้าชื่อกันเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๖ แล้วมิได้ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีได้เสนอขอความไว้วางใจตามมาตรานี้แล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะยื่นญัตติเสนอขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๖ ในระหว่างนั้น มิได้	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเป็นมาตรการในการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล ซึ่งเปิดโอกาสให้รัฐบาลเสนอขอความไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินจากสภาผู้แทนราษฎรได้ ขณะเดียวกันก็เป็นการเตือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคกรรมรัฐบาลว่าหากไม่ให้ความไว้วางใจรัฐบาลอาจมีการยุบสภาและจะมีผลให้รัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรต้องสิ้นสภาพลงได้ - กรณีที่มีการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจแล้วห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีเสนอขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรในสมัยประชุมเดียวกันอีก	-	-	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗) มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ในกรณีที่มีมติไว้วางใจมีคะแนนเสียงน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรีจะกราบบังคมทูลให้พระมหากษัตริย์ทรงยุบสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา ๑๑๘ ก็ได้ ในกรณีที่มีมติไว้วางใจมีคะแนนเสียงตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๖ ในสมัยประชุมนั้นอีกมิได้	- เป็นหลักการในการคานอำนาจระหว่างรัฐบาลกับสภาผู้แทนราษฎรกรณีที่รัฐบาลขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีในสมัยประชุมเดียวกันอีก	-	-	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗) มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๘๒ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแถลงต่อสภาผู้แทนราษฎรว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติใด หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างพระราชบัญญัติใด เป็นการแสดงถึงความไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินของนายกรัฐมนตรี ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้เข้าชื่อร่วมกันเพื่อขอยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันที่มีการแถลงเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างพระราชบัญญัตินั้น ผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อเป็นมาตรการสร้างเสริมเสถียรภาพให้แก่รัฐบาล กรณีรัฐบาลเสนอกฎหมายที่รัฐบาลเห็นว่าเป็นนโยบายสำคัญ และมีแนวโน้มว่าจะไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาลสามารถแถลงให้ยุติการพิจารณา หากไม่มีการเสนอญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาลภายใน ๔๘ ชั่วโมง ให้ถือว่ากฎหมายดังกล่าวหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของกฎหมายนั้นได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร	-	-	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อร่วมกันเพื่อขอยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีภายในสี่สัปดาห์นับแต่วันที่มีการแถลงเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นตามวรรคหนึ่ง ให้รอการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และให้นำความในมาตรา ๑๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ในกรณีที่มีมติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างพระราชบัญญัตินั้น ผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร		-	-	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การดำเนินการตามมาตรานี้ ให้กระทำได้ ครั้งเดียวในสมัยประชุมหนึ่ง		-	-	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)
มาตรา ๑๘๓ รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจาก ตำแหน่ง เมื่อ (๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๕ (๒) อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือ สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ (๓) คณะรัฐมนตรีลาออก ในกรณีที่ความเป็นรัฐมนตรีของ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่ง (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เพิ่มการสิ้นสุดลงของสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๖๖ วรรคห้า ใน (๒) ด้วย - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง (๑) มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๒๑๕	มาตรา ๑๘๐ มาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่ง (๑) มาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๑๘๐	- - มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗) - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
นายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๗) หรือ (๘) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๓ โดยอนุโลม		วรรคสี่	วรรคสอง	
มาตรา ๑๘๔ คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ แต่ถ้าเป็นกรณีที่คณะรัฐมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตามมาตรา ๑๘๓ (๒) ให้ปลัดกระทรวงของแต่ละกระทรวงรักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น และให้ปลัดกระทรวงทุกกระทรวงที่รักษาราชการแทนรัฐมนตรี ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ คณะรัฐมนตรีจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ โดยให้ปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็น และภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๑ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ในส่วนที่ให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในกรณีที่ให้ปลัดกระทรวงรักษาราชการแทนรัฐมนตรีกระทรวงใด ๆ โดยให้เป็นไปเฉพาะกรณีตามมาตรา ๑๘๓ (๒) เรื่องอายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๖๖ วรรคห้า หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ส่วนกรณีที่ยังมีสภาผู้แทนราษฎรอยู่ตามมาตรา ๑๘๓ (๑) และมาตรา ๑๘๓ (๓) ก็ให้คณะรัฐมนตรียังคงปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาราชการได้ต่อไป - มีการเปลี่ยนแปลงหลักการในส่วนของกรปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทน โดยให้ปลัดกระทรวงของแต่ละกระทรวงรักษาราชการแทนรัฐมนตรี และให้ร่วมกันรักษาราชการแทนคณะรัฐมนตรี เพื่อป้องกันมิให้ฝ่าย	-	มาตรา ๑๘๑	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๑) ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามคำร้องขอของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม (๒) ไม่กระทำการอันเป็นการใช้อำนาจแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน รวมทั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบ	การเมืองใช้อำนาจหน้าที่ระหว่างรักษาราชการ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้งได้ - เพิ่มหลักการใหม่เพื่อให้ปลัดกระทรวงเข้ามาทำหน้าที่แทนรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ต้องให้ความร่วมมือ และปฏิบัติตามคำร้องขอของคณะกรรมการการเลือกตั้ง - มีข้อห้ามในการแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการประจำหรือพนักงานของรัฐ รวมทั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง	-	-	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๖) มาตรา ๑๘๑ วรรคหนึ่ง (๑) -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
จากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน (๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน (๔) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป (๕) ไม่ใช่หรือยอมให้ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ให้ปลัดกระทรวงที่รักษาราชการแทนรัฐมนตรี เลือกปลัดกระทรวงที่รักษาราชการแทน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๑ วรรคหนึ่ง (๔) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เพิ่มความคำว่า “หรือยอมให้ใช้” เพื่อป้องกันมิให้รัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วมาใช้ทรัพยากรของกระทรวงเพื่อกระทำการใดอันอาจมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการใดอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด - เป็นการเพิ่มความขึ้นใหม่ โดยให้ปลัดกระทรวงรักษาราชการแทนนายกรัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรี	- - - -	มาตรา ๑๘๑ วรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๑๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๑๘๑ วรรคหนึ่ง (๔) -	- - - มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐมนตรีคนหนึ่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่นายกรัฐมนตรี และเลือกปลัดกระทรวงที่รักษาการแทน รัฐมนตรีอีกจำนวนสองคนเพื่อปฏิบัติหน้าที่รองนายกรัฐมนตรี ให้การรักษาราชการแทนของ ปลัดกระทรวงตามมาตรานี้สิ้นสุดลงเมื่อ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีแล้ว	- เป็นการเพิ่มความขึ้นมาใหม่ โดยให้การรักษาราชการแทนของ ปลัดกระทรวงเป็นอันสิ้นสุดเมื่อมีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีแล้ว	-	-	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓)
มาตรา ๑๘๕ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง (๑) มาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง (๒)	มาตรา ๑๘๒ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๑) มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๒)	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๓) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่คดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง (๔)	มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓)	-
(๔) สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา ๑๖๖ หรือมาตรา ๑๖๗	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๔) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง (๕)	มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๔)	-
(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗๕	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง (๓)	มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๕)	-
(๖) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๘๖	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๖) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	-	มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๖)	-
(๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	-	มาตรา ๑๘๒	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
๒๔๙ มาตรา ๒๕๐ หรือมาตรา ๒๕๑ (๘) ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตาม มาตรา ๒๕๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๐๑ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็น รัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือวรรคสอง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ส่งเรื่องให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๘) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยตัดความคำว่า “วุฒิสภา” เนื่องจากเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจถอดถอน ออกจากตำแหน่งเป็น “รัฐสภา” - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	- -	วรรคหนึ่ง (๗) มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๘) มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม	- -
มาตรา ๑๘๖ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่ง พระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็น	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๗	มาตรา ๑๘๓	มาตรา ๒๗ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ				
มาตรา ๑๘๗ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้ การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คณะรัฐมนตรีไม่สามารถใช้อำนาจตราพระราชกำหนดเพื่อตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๔ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง มาตรา ๒๑๘	มาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๔ วรรคสอง มาตรา ๑๘๔	มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคสอง - มาตรา ๒๑

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภา เพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุม และการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการ ชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียก ประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติ หรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภา ผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติ แต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการ อนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา ผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ ใช้พระราชกำหนดนั้น หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผล เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่ง กฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตาม	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๔ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	วรรคสาม มาตรา ๒๑๘ วรรคสี่	วรรคสาม มาตรา ๑๘๔ วรรคสี่	วรรคสอง -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
วรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่มีการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่ไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาในกรณียืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรก	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๔ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๔ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๔ วรรคเจ็ด ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๘ วรรคห้า มาตรา ๒๑๘ วรรคหก มาตรา ๒๑๘ วรรคเจ็ด	มาตรา ๑๘๔ วรรคห้า มาตรา ๑๘๔ วรรคหก มาตรา ๑๘๔ วรรคเจ็ด	- มาตรา ๒๑ วรรคสาม -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ที่มีการประชุมสภานั้น ๆ				
มาตรา ๑๘๘ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดใดตาม มาตรา ๑๘๗ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มี สิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตน เป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตาม มาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง และให้ประธานแห่งสภานั้น ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวันนับ แต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อวินิจฉัย เมื่อศาล รัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำ วินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็น นั้นมา	- ปรับปรุงหลักการใหม่ตามมาตรา ๑๘๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาสามารถเข้าชื่อเสนอความเห็น ต่อศาลรัฐธรรมนูญได้เฉพาะกรณีที่พระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่งเท่านั้น	มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลบังคับมาแต่ต้น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง มาตรา ๒๑๙ วรรคสาม มาตรา ๒๑๙ วรรคสี่	มาตรา ๑๘๕ วรรคสอง มาตรา ๑๘๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๕ วรรคสี่	- - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๘๙ ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้ พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่งจะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คณะรัฐมนตรีไม่สามารถใช้อำนาจตราพระราชกำหนดเพื่อตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๖ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง	มาตรา ๑๘๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๖ วรรคสอง	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๙๐ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่มีขีดต่อกฎหมาย	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๒๑	มาตรา ๑๘๗	มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคสอง
มาตรา ๑๙๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศใช้และเลิกใช้กฎอัยการศึกตามลักษณะและวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะแห่งเป็นการรีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๒๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒๒ วรรคสอง	มาตรา ๑๘๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง	มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๒

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๙๒ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ในระหว่างที่อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง และการลงมติต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๘๙ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒๓ วรรคสอง มาตรา ๒๒๓ วรรคสาม	มาตรา ๑๘๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๙ วรรคสอง มาตรา ๑๘๙ วรรคสาม	มาตรา ๒๗ วรรคสอง - -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๙๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญา หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศ อย่างมีนัยสำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง	มาตรา ๑๙๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙๐ วรรคสอง	มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๓ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ตามวรรคสอง หมายถึงหนังสือสัญญาเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ	- เพิ่มนิยามความหมายเบื้องต้นของคำว่า “หนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางหรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ” ให้มีความชัดเจน เพื่อแก้ปัญหาที่กระทรวงการต่างประเทศและรัฐบาลนำหนังสือสัญญาทุกเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา	-	-	มาตรา ๒๓ วรรคสาม มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)
ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศตามวรรคสอง คณะรัฐมนตรีต้องให้ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและต้องชี้แจงต่อรัฐสภาเกี่ยวกับทำหนังสือสัญญานั้น โดยให้คณะรัฐมนตรีเสนอกรอบการเจรจาที่เป็นเนื้อหา	- มีการเพิ่มเติมหลักการใหม่โดยกำหนดให้ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญา คณะรัฐมนตรีต้องเสนอกรอบการเจรจาที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญอันจะนำไปสู่การจัดทำหนังสือสัญญาต่อคณะกรรมการการค้าต่างประเทศของรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบก่อน เนื่องจาก คณะกรรมการการค้าต่างประเทศจะประกอบไปด้วยสมาชิกรัฐสภา และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็น	-	มาตรา ๑๙๐ วรรคสาม	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
สาระสำคัญอันจะนำไปสู่การจัดทำหนังสือสัญญานั้น ต่อคณะกรรมการการต่างประเทศของรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบด้วย ในการนี้ คณะกรรมการดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิได้เป็นสมาชิกรัฐสภาด้วยและจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว เมื่อลงนามในหนังสือสัญญาหรือจะเข้าทำหนังสือสัญญาตามวรรคสองแล้ว ก่อนที่จะแสดง	ผู้ที่มีความเหมาะสมในการพิจารณากรอบการเจรจาตั้งกล่าวและลดภาระของรัฐสภาในการพิจารณากรอบการเจรจา - กำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาซึ่งเป็นกรอบการเจรจาของคณะกรรมการการต่างประเทศของรัฐสภา และระยะเวลาในการให้ความเห็นชอบของรัฐสภา ตามความในวรรคสี่และวรรคห้า เพื่อให้มีระยะเวลาที่แน่นอน เพื่อป้องกันความล่าช้าที่อาจเกิดขึ้น - เพิ่มความเพื่อกำหนดให้คณะกรรมการการต่างประเทศของรัฐสภาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิได้เป็นสมาชิกรัฐสภาด้วย เพื่อให้ครอบคลุมหนังสือสัญญาในทุกประเภท ซึ่งการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวจะมีรูปแบบเฉพาะที่เป็น “คณะกรรมการของรัฐสภา” มิใช่คณะกรรมการในสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา และจะต้องมีการบัญญัติหลักเกณฑ์เรื่องนี้ให้ชัดเจนในข้อบังคับการประชุมรัฐสภา - การปรับความเพื่อให้รองรับกับการทำภาคยานุวัติ (accession) ซึ่งหมายถึง การให้ความยินยอมที่จะผูกพันเข้าเป็นภาคีตามสนธิสัญญา	-	มาตรา ๑๙๐ วรรคสี่	มาตรา ๒๗ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
เจตนาให้มีผลผูกพันในหนังสือสัญญาตามวรรคสอง คณะรัฐมนตรีต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึง รายละเอียดของหนังสือสัญญานั้น และต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับเรื่องดังกล่าว ในกรณีที่การปฏิบัติตามหนังสือ สัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ ได้รับผลกระทบนั้นอย่างรวดเร็ว เหมาะสม และเป็น ธรรม ให้มีกฎหมายว่าด้วยการทำหนังสือสัญญา ซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดประเภท กรอบการ เจริญ ขั้นตอน และวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาตาม วรรคสอง รวมทั้งการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับ ผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมระหว่างผู้ที่ได้ประโยชน์	ภายหลังจากที่มีการลงนามในสนธิสัญญาแล้ว และสนธิสัญญานั้นมีผลใช้ บังคับแล้ว - การเยียวยาประชาชนผู้ได้รับผลกระทบหมายถึงประชาชนผู้ได้รับ ผลกระทบโดยตรง - กำหนดเพิ่มเติมให้มีกฎหมายว่าด้วยการทำหนังสือสัญญา ซึ่งครอบคลุม ถึงการกำหนดประเภท กรอบการเจริญ ขั้นตอน และวิธีการจัดทำหนังสือ เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติ	-	มาตรา ๑๙๐ วรรคห้า	มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)
				มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือ สัณฐานนั้นและประชาชนทั่วไป ในกรณีที่มีปัญหาตามวรรคสอง ให้เป็น อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยชี้ขาด โดยให้ นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๔ มาใช้บังคับกับการเสนอ เรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอนุโลม	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๐ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	-	มาตรา ๑๙๐ วรรคหก	มาตรา ๒๓ วรรคสี่ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)
มาตรา ๑๙๔ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่ง พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๒๕	มาตรา ๑๙๑	มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๙๕ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการถอดถอนฐานันดรศักดิ์และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้กำหนดไว้ในหมวดพระมหากษัตริย์แล้ว แต่การเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะอยู่ในหมวดคณะรัฐมนตรีนี้ซึ่งต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ	มาตรา ๒๒๖	มาตรา ๑๙๒	มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคสอง
มาตรา ๑๙๖ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือนตำแหน่ง ปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า และทรงให้พ้นจากตำแหน่งหนึ่งเพื่อไปดำรงตำแหน่งอื่น เว้นแต่เป็นกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นตามกฎหมายหรือเพราะความตาย ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ	- คงตามหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มความเพื่อให้ข้าราชการตามมาตรานี้เมื่อเกษียณอายุราชการต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบด้วย	มาตรา ๒๒๗	มาตรา ๑๙๓	มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๙๗ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดให้จ่ายได้ไม่ก่อนวันเข้ารับหน้าที่ บำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๖ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๒๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒๙ วรรคสอง	มาตรา ๑๙๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙๖ วรรคสอง	- -

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หมวด ๕ การคลังและการงบประมาณ	- ตัดคำว่า “การเงิน” ในชื่อหมวด ซึ่งเดิมเคยกำหนดไว้ในหมวด ๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ออก เนื่องจากบทบัญญัติทั้งหมดในหมวดนี้เน้นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายการคลังและการงบประมาณเท่านั้น ส่วนนโยบายหรือการดำเนินการด้านการเงินจะเป็นไปตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ซึ่งในทางวิชาการจะมีความแตกต่างกันระหว่างคำว่า “การเงิน” และ “การคลัง” การคลัง คือ นโยบายว่าด้วยรายจ่าย รายได้ และการก่อหนี้สาธารณะ (Fiscal Policy and Public Finance) ส่วนการเงินหรือนโยบายการเงิน คือ การดูแลปริมาณเงินและสินเชื่อโดยธนาคารกลาง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการ (Monetary Policy) โดยในภาครัฐนั้นจะมีการกล่าวถึงการคลังและการงบประมาณเป็นหลัก รวมทั้งการใช้จ่ายเงินของรัฐด้วย			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๑๙๙ การดำเนินนโยบายการคลังและงบประมาณของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล หลักประสิทธิภาพและความคุ้มค่า หลักการรักษาวินัยทางการคลัง และหลักความเป็นธรรมในสังคม	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อวางหลักเบื้องต้นในการดำเนินนโยบายที่ต้องคำนึงถึงความสมดุลและความเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล หลักประสิทธิภาพและความคุ้มค่า หลักการรักษาวินัยทางการคลัง และความเป็นธรรมในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๘) ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ - คำว่า “การดำเนินนโยบายการคลังและการงบประมาณของรัฐ” หมายความว่า “การดำเนินนโยบายการคลังและการงบประมาณในระดับท้องถิ่นด้วย - การแก้ไขปัญหาทางบกกลาง ควรจะต้องคำนึงถึงวินัยทางการเงินคลัง โดยกำหนดสัดส่วนให้สัมพันธ์กับงบอื่นด้วย - เพิ่ม “หลักธรรมาภิบาล” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างและครอบคลุมหลักการสำคัญของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๖) (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๐๐ เงินแผ่นดินหมายความรวมถึง (๑) เงินรายได้แผ่นดิน เงินกู้ เงินคงคลัง และเงินรายได้จากทรัพย์สินและสิทธิประโยชน์ที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐถือกรรมสิทธิ์หรือครอบครองเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินโดยรวม (๒) เงินรายได้จากการดำเนินงาน หรือจากทรัพย์สินและสิทธิประโยชน์ที่หน่วยงานของรัฐถือกรรมสิทธิ์หรือครอบครองและใช้จ่ายตามที่	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดความหมายของคำว่า “เงินแผ่นดิน” ให้ชัดเจนไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบกระบวนการทางงบประมาณได้ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ๑. เงินแผ่นดินที่บริหารผ่านระบบงบประมาณประจำปีหรือเงินในงบประมาณ และ ๒. เงินแผ่นดินที่บริหารโดยไม่ผ่านกระบวนการงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณ - เงินรายได้แผ่นดินตาม (๑) ย่อมหมายความรวมถึงเงินรายได้จากรัฐวิสาหกิจด้วย - คำว่า “เงินรายได้จากทรัพย์สิน” หมายถึง รายได้แผ่นดินที่นำไปจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะต้องเป็นรายได้แผ่นดินที่มีสภาพเป็นเงินเท่านั้น	- - -	- - -	- มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๖) (๗) และ (๘) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
กฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ โดยไม่จำเป็นต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน การใช้จ่ายเงินแผ่นดินตาม (๑) โดยไม่ได้ตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม จะกระทำมิได้ การกำหนดให้เงินรายได้ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน จะกระทำได้ก็แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และการตรากฎหมายให้หน่วยงานของรัฐไม่ต้องนำเงินรายได้ส่งเป็นรายได้แผ่นดินตาม (๒) ต้องมีขอบเขตและกรอบวงเงินเท่าที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการรักษาวินัยการคลัง และต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน	- หลักการใช้จ่ายเงินแผ่นดินตามอนุमतรานี้ ซึ่งเป็นเงินนอกงบประมาณที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินจะใช้จ่ายได้ก็แต่โดยกฎหมายภายใต้หลักการรักษาวินัยการคลังที่ดี - หลักการใช้จ่ายเงินแผ่นดินตาม (๑) ต้องใช้จ่ายผ่านกระบวนการงบประมาณเท่านั้น - เป็นการเพิ่มหลักการใหม่ โดยกำหนดให้เงินรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน จะต้องตราเป็นกฎหมาย และต้องอยู่ในกรอบการรักษาวินัยการคลังที่ดี - คำว่า “เงินรายได้” หมายถึง เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่ด้วย - คำว่า “ความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าการกำหนดขอบเขตและกรอบวงเงินจะต้องให้ความสำคัญกับการ	- -	- มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง	(๖) (๗) และ (๘) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๖) (๗) และ (๘) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
และความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ	บริหารจัดการภายในหน่วยงานของรัฐด้วย			
มาตรา ๒๐๑ งบประมาณแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้พระราชบัญญัติงบประมาณในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี และร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม ต้องแสดงงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณตามภารกิจของหน่วยงานและตามพื้นที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ได้ตัดคำว่า “รายจ่าย” ออก เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนหลักการและโครงสร้างของนโยบายการคลังและการงบประมาณใหม่ เป็นงบประมาณสองขา ซึ่งจะมีทั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่าย - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเปลี่ยนหลักการเดิมในมาตรา ๑๖๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ซึ่งจะเป็นการจัดทำงบประมาณที่ครอบคลุมทั้งงบประมาณรายรับและรายจ่าย - เพิ่มเติมประเด็นการกระจายอำนาจตามหน่วยงาน ภารกิจ และตามพื้นที่ โดยคำว่า “พื้นที่” หมายถึง พื้นที่ทางปกครองตามเขตจังหวัด รวมถึงกลุ่มจังหวัดด้วย นอกจากนี้ยังหมายถึงเขตพื้นที่ในลักษณะอื่น ๆ ที่มี	มาตรา ๑๗๙	มาตรา ๑๖๖	มาตรา ๓๕ (๘)
		-	มาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การใช้จ่าย การก่อหนี้ และภาระทางการคลังที่มีผลผูกพันต่อเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๐๐ (๑) จะกระทำได้อีกเฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ใน	จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาหรือตามยุทธศาสตร์ชาติ หรือการอนุรักษ์เฉพาะด้านหรือเชื่อมโยงกับระบบนิเวศ เช่น พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำ ทะเลสาบ พื้นที่ทางวัฒนธรรม พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่เขต Logistic เป็นต้น - ตัดรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารประกอบการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณตามมาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ออก เนื่องจากเป็นรายละเอียดที่ควรนำไปกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ - ตัดความในวรรคสองของมาตรา ๑๖๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ออก เนื่องจากเป็นแนวทางในการปฏิบัติในกระบวนการจัดทำงบประมาณ ตามปกติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอยู่แล้ว จึงไม่ต้องกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญอีก - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้การดำเนินการใด ๆ ซึ่งมีผลเป็นการก่อหนี้และภาระทางการคลังต้องกระทำโดยผ่านความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเฉพาะการกู้เงินนอกงบประมาณหรือการอนุมัติ	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม พระราชบัญญัติโอนงบประมาณและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐ เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๒๐๓ การใช้จ่าย การก่อหนี้ และภาระผูกพันที่มีผลต่อเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๐๐ (๒) ต้องอยู่ภายใต้หลักความคุ้มค่า ความโปร่งใส และการรักษาวินัยทางการคลังตามหมวดนี้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐ	โครงการขนาดใหญ่ที่มีผลผูกพันข้ามปีงบประมาณ - มิได้กำหนดกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังไว้ในบทบัญญัตินี้ เนื่องจากจะนำเนื้อหาสาระไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและงบประมาณภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยกฎหมาย ๔ ฉบับ คือ กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง มาบัญญัติรวมไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและงบประมาณภาครัฐฉบับเดียว - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อแก้ปัญหาในทางปฏิบัติที่รัฐบาลใช้จ่ายหรือก่อหนี้ในโครงการต่าง ๆ อันเป็นการสร้างภาระทางการเงิน	-	-	วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๐๒ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร จะต้องวิเคราะห์และพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อวุฒิสภา ในการพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ มิได้ ถ้าพ้น	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ได้ตัดคำว่า “รายจ่าย” ออก เนื่องจากใช้งบประมาณสองขา ซึ่งจะมีทั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่าย - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๘ วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๘๐ วรรคสอง มาตรา ๑๘๐ วรรคสาม และวรรคสี่	มาตรา ๑๖๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๘ วรรคสอง มาตรา ๑๖๘ วรรคสาม และวรรคสี่	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๘) มาตรา ๓๕ (๘) มาตรา ๓๕ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
กำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีเช่นนี้ และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๖ แต่ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๔ (๔) มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างไร อย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) เงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกู้ (๒) ดอกเบี้ยเงินกู้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๘ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๑๘๐ วรรคห้า	มาตรา ๑๖๘ วรรคห้า	มาตรา ๓๕ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย ในกรณีที่มีการแปรญัตติในทางลดหรือตัด ทอนรายการหรือจำนวนในรายการใด จำนวน รายการที่ลดหรือตัดทอนนั้น จะนำไปจัดสรรสำหรับ รายการ กิจกรรม แผนงาน หรือโครงการใด ไม่ว่าจะ มีอยู่แล้วหรือที่ตั้งขึ้นใหม่ มิได้ รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับ การบริหารงานโดยอิสระของรัฐสภา ศาล และ องค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ในกรณีที่รัฐสภา ศาล และองค์กรตาม รัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาการแปรญัตติเพื่อลดหรือตัด ทอนรายการหรือจำนวนรายการจ่ายลง และนำงบประมาณที่ลดลงดังกล่าวไป ใช้ในสิ่งที่ไม่เหมาะสม จึงกำหนดให้เมื่องบประมาณใดมีการพิจารณาตัดลด งบประมาณแล้วจะนำไปใช้ในเรื่องอื่นอีกไม่ได้ - ใช้คำว่า “ไม่ว่าจะมีอยู่แล้ว” เพื่อให้การนำงบประมาณที่ได้รับจากการ แปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนไปจัดสรรทั้งในโครงการใหม่ และให้ หมายความรวมถึงการจัดสรรงบประมาณในโครงการเดิมที่เคยมีอยู่แล้ว ด้วย - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๘ วรรคแปด ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๘ วรรคเก้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ กำหนดให้องค์กรที่เสนอคำขอแปรญัตติขอรับงบประมาณเพิ่มขึ้นต้อง แสดงสถานะเงินนอกงบประมาณหรือเงินอื่นใดที่องค์กรนั้นมีอยู่ไปพร้อม	- - - -	- มาตรา ๑๖๘ วรรคแปด มาตรา ๑๖๘ วรรคเก้า	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘) มาตรา ๓๕ (๘) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ไม่เพียงพอ ให้สามารถเสนอคำขอแปรญัตติต่อ คณะกรรมาธิการพิจารณางบประมาณประจำปีได้โดยตรง โดยต้องแสดงสถานะเงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใดที่หน่วยงานนั้นมีอยู่ ไปพร้อมกับคำขอแปรญัตติด้วย และคณะกรรมาธิการต้องเปิดโอกาสให้หน่วยงานชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณา ในกรณีนี้ คณะกรรมาธิการอาจเพิ่มงบประมาณรายจ่ายให้ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม	กับคำขอแปรญัตติด้วย เพื่อให้ทราบสถานะการเงินและความจำเป็นที่ต้องได้รับเงินเพิ่มอย่างแท้จริง - การที่ให้รัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ สามารถเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมาธิการพิจารณางบประมาณประจำปีได้โดยตรง เนื่องจากองค์กรเหล่านี้ต้องของบประมาณโดยการเสนอไปยังสำนักงบประมาณโดยตรง และจะทราบผลคำของบประมาณได้เมื่อเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาแล้วเท่านั้น - เพิ่มหลักการโดยกำหนดให้คณะกรรมาธิการต้องเปิดโอกาสให้หน่วยงานชี้แจงความจำเป็นในการจัดท่างบประมาณของหน่วยงานเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ			วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๐๓ การจ่ายเงินแผ่นดินจะกระทำก็ได้ก็เฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม พระราชบัญญัติโอนงบประมาณ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนรัฐบาลจะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐ ในกรณีที่มีการจ่ายเงินไปก่อนตามวรรคหนึ่งโดยใช้เงินคลัง ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคลังในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณ พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมหรือพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณถัดไป โดยต้องกำหนดแหล่งที่มาของ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยตัดคำว่า “รายจ่าย” ออก เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการงบประมาณสองขา - ตัดบทบัญญัติในเรื่องกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคลัง ตามมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง ออก เนื่องจากจะนำไปกำหนดรวมไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง ตอนท้าย ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยนำมากำหนดไว้เป็นอีกวรรคหนึ่ง เพื่อความชัดเจน	มาตรา ๑๘๑ มาตรา ๑๘๑	มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘) มาตรา ๓๕ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รายได้เพื่อชดใช้รายจ่ายที่ได้ใช้ เงินคงคลังจ่ายไปก่อนตามวรรคหนึ่งด้วย ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะ สงครามหรือการรบ คณะรัฐมนตรีอาจโอนหรือนำ รายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับรายการหนึ่ง ไปใช้ใน รายการอื่นที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีหรือ พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมได้ แต่ต้อง รายงานให้รัฐสภาทราบโดยไม่ชักช้า ให้คณะรัฐมนตรีรายงานการโอนหรือการ นำรายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับรายการหนึ่งไปใช้ใน รายการอื่นที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีหรือ พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม ให้รัฐสภาทราบ ทุกหกเดือน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ ตัดคำว่า “สำหรับหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด” ตามมาตรา ๑๖๙ วรรคสอง ออก เพราะเงินที่จะโอนหรือจะนำไปใช้ให้แตกต่าง ยังมี หน่วยงานอื่น เช่น องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่จำเป็นต้อง ใช้อำนาจตามมาตรานี้ด้วย - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๙ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยได้แก้ไขจาก “ให้รัฐบาลรายงาน” เป็น “ให้คณะรัฐมนตรีรายงาน” เพื่อให้เกิดความถูกต้อง	- -	มาตรา ๑๖๙ วรรคสอง มาตรา ๑๖๙ วรรคสาม	มาตรา ๓๕ (๘) มาตรา ๓๕ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๐๔ เงินรายได้ของหน่วยงานของรัฐใดที่กฎหมายกำหนดให้ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินดังกล่าว เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทุกสิ้นปีงบประมาณ และให้คณะรัฐมนตรีรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ได้กำหนดเพิ่มเติมให้หน่วยงานของรัฐต้องทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่ด้วยเพื่อให้คณะรัฐมนตรีสามารถตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นได้ และจะได้รายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบต่อไป	-	มาตรา ๑๗๐	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๐๕ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด ก่อให้เกิดการใช้จ่ายเงินแผ่นดินอันวิญญูชนพึงเห็นได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อาจได้สอบสวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนยื่นฟ้องต่อศาลปกครองแผนกคดีวินัยการคลังและการงบประมาณ และให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการนั้น	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเพิ่มหลักการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ซึ่งมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้ไต่สวนและฟ้องคดีต่อศาลปกครองแผนกคดีวินัยการคลังและการงบประมาณ และได้รับการพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ซึ่งเป็นมาตรการที่เพิ่มขึ้นเพื่อควบคุมให้รัฐดำเนินการให้เป็นไปตามหลักวินัยทางการเงินการคลังและการงบประมาณภาครัฐ	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน	- บทบัญญัติในหมวดนี้ เป็นกรณีที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน โดยแยกการใช้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้ปฏิบัติงานประจำออกจากนักการเมือง ซึ่ง ได้แก่ ข้าราชการการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง			
มาตรา ๒๐๖ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ ข้าราชการการเมือง จะเป็นข้าราชการการเมืองหรือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น มิได้	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๙๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เปลี่ยนถ้อยคำจากคำว่า “พนักงานของรัฐ” เป็นคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” โดยเฉพาะมาตรานี้หมายความว่ารวมถึง บุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือ ผู้ปฏิบัติงานอื่นใดที่ใช้อำนาจรัฐ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำใน องค์กรของรัฐทุกองค์กร แต่ไม่หมายความว่ารวมถึง ข้าราชการการเมือง	มาตรา ๒๒๘	มาตรา ๑๙๔	มาตรา ๓๕ (๕)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๐๗ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนต้องใช้ระบบคุณธรรม ให้มีคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากบุคคลซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นกลางทางการเมืองดังต่อไปนี้ (๑) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับเลือกจากคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน จำนวนสองคน (๒) ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง และได้พ้นจากราชการแล้ว จำนวนสามคน ซึ่งได้รับเลือกโดยผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือหัวหน้า	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม - การกำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการในการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรมเพื่อป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในการแต่งตั้งข้าราชการในระดับปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการ และให้การแต่งตั้งเป็นไปโดยระบบคุณธรรม - ปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการไม่หมายความรวมถึงผู้รักษาราชการแทน	-	-	มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ส่วนราชการที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ (๓) ประธานกรรมการจริยธรรมของทุกกระทรวงซึ่งเลือกกันเอง จำนวนสองคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ให้วุฒิสภาพิจารณาประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลตามวรรคสอง ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคสอง ให้ประธานวุฒิสภาส่งรายชื่อผู้นั้นกลับไปให้ดำเนินการเลือกใหม่ ให้กรรมการตามวรรคสามประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ	- กำหนดให้วุฒิสภาทำหน้าที่ตรวจสอบความเหมาะสมของบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม ทำนองเดียวกับการตรวจสอบความเหมาะสมของผู้ซึ่งจะเข้ามาทำหน้าที่รัฐมนตรี - คำว่า “ประวัติ ความประพฤติ พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล” ให้ความหมายรวมถึง “ความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นกลางทางการเมือง” ด้วย			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคสองและวรรคสาม ประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรานี้มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว คณะกรรมการตามวรรคสองมีอำนาจหน้าที่พิจารณาการย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการโดยเสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงและหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า ปลัดกระทรวง และให้มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๐๘ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายและนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการกำหนดหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดังกล่าวกับประชาชน โดยเพิ่มหน้าที่ในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาให้สอดคล้องกับหน้าที่และแนวทางปฏิบัติที่ดำเนินการอยู่ - คำว่า “ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ” ในมาตรานี้หมายความรวมถึงข้าราชการการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีสถานะเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดทำบริการสาธารณะให้เป็นไปตามความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง	มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ (๕)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๐๙ การสั่งการในการบริหารราชการแผ่นดินให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนอาจสั่งการด้วยวาจาได้ แต่ให้ผู้รับคำสั่งบันทึกคำสั่งดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรและเสนอให้ผู้ส่งลงนามในภายหลังข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใดดำเนินการไปโดยปราศจากการสั่งการดังกล่าวข้างต้น ย่อมต้องรับผิดชอบตามกฎหมายด้วยตนเอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ดำเนินการใดซึ่งเป็นการสั่งการที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ย่อมได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายบัญญัติ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยวางหลักให้การสั่งการในการบริหารราชการแผ่นดินให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่การสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดินในกรณีฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน สามารถสั่งการด้วยวาจาได้ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวได้ทันที แต่ต้องมีการสั่งการเป็นหนังสือในภายหลังโดยผู้รับคำสั่งอาจทำบันทึกคำสั่งดังกล่าวเสนอต่อผู้สั่งการให้ลงนามในภายหลังก็ได้ แต่ถ้าไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือเกี่ยวกับการสั่งการดังกล่าวผู้รับคำสั่งต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนเองหากดำเนินการไปโดยปราศจากการสั่งการ - หากมีการสั่งการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐก็สามารถปฏิเสธไม่กระทำตามการสั่งการนั้นได้	-	-	มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๑๐ พลเมืองย่อมมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินดังต่อไปนี้ (๑) ให้ข้อมูลและความคิดเห็นในการบริหารราชการต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๒) มีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินตามที่กฎหมายบัญญัติ (๓) ตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐๘ ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีที่พบว่าการละเลยหรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๒๐๘ ย่อมมีสิทธิขอให้ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชาของ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ชี้แจง แสดง เหตุผล และขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตาม	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน - มีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้ข้อมูลหรือความคิดเห็นกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ - อาจกำหนดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มเติมในกฎหมายได้ เช่น การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาหรือการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เป็นต้น - กำหนดให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติหน้าที่ได้และหากภายหลังมีการละเลยหรือไม่ปฏิบัติก็มีสิทธิขอให้ชี้แจงแสดงเหตุผล ขอให้ดำเนินการอื่นในเรื่องการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีต่อศาลเท่าที่มีกฎหมายบัญญัติ	-	-	มาตรา ๓

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐธรรมนูญและกฎหมาย เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ หรือฟ้องคดีต่อศาล ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญและกฎหมาย				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หมวด ๗ การกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น	- ใช้ชื่อหมวด ๗ “การกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น” ไม่ใช่คำว่า “การกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น” เนื่องจากมีเจตนารมณ์ว่าหากมีการใช้คำว่า “การปกครองส่วนท้องถิ่น” อาจทำให้ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งมีความรู้สึกเหมือนเป็นผู้ปกครองและมีอำนาจมากเกินไป ประกอบกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ต้องการให้มีลักษณะเป็นการบริหารความร่วมมือระหว่างรัฐ ท้องถิ่น ประชาชน และพื้นที่จึงได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า “การบริหารท้องถิ่น” แทน - หลักการเรื่องการกระจายอำนาจไปยังองค์กรบริหารท้องถิ่น หรือองค์กรบริหารท้องถิ่นมีหลักการสำคัญอยู่ ๔ ประการ คือ (๑) คงเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ โดยคำนึงถึงหลักความเป็นอิสระขององค์กรบริหารท้องถิ่นโดยกำหนดให้การกำกับดูแลต้องกระทำเท่าที่จำเป็น (๒) ขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารท้องถิ่นให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะและเปิดโอกาสให้องค์กรบริหารท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและวิธีจัดบริการสาธารณะได้อย่าง			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
	หลากหลายตามความเหมาะสม จำเป็น โดยยึดหลักการบริหารที่มี ธรรมาภิบาล (๓) เพิ่มบทบาทภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร บริหารท้องถิ่นและการตรวจสอบ (๔) กำหนดให้มีการปรับปรุงการจัดทำกฎหมายให้เป็นไปตามบทบัญญัติ ในหมวดนี้			
มาตรา ๒๑๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ รัฐ ต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรบริหารท้องถิ่นตาม หลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของ ประชาชนในท้องถิ่นโดยให้มีรูปแบบองค์กรบริหาร ท้องถิ่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับการบริหาร จัดการตามภูมิสังคมแต่ละพื้นที่ รวมทั้งต้องกระจาย อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และต้องส่งเสริม ให้องค์กรบริหารท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการ	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๘๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มความ ให้ท้องถิ่นมีรูปแบบการบริหารที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมตามภูมิสังคม แต่ละพื้นที่ - คำว่า “ภูมิสังคม” หมายถึง ภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์และทาง สังคมศาสตร์ อันเป็นไปตามหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ที่เน้นถึง สภาพความเป็นจริงของท้องถิ่นตามสภาพภูมิศาสตร์ในด้านที่ดิน แหล่งน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งลักษณะเฉพาะทางสังคมวิทยา ในด้านลักษณะเฉพาะของชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ศาสนา ภาษา	มาตรา ๒๘๒	มาตรา ๒๘๑	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
จัดทำบริการสาธารณะ ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดทำบริการสาธารณะใดที่ชุมชนหรือบุคคลสามารถดำเนินการได้โดยมีมาตรฐาน คุณภาพ และประสิทธิภาพไม่น้อยกว่าองค์กรบริหารท้องถิ่น รัฐหรือองค์กรบริหารท้องถิ่น ต้องกระจายภารกิจ ดังกล่าวให้ชุมชนหรือบุคคลดังกล่าว ดำเนินการ ภายใต้การกำกับดูแลที่เหมาะสม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	ประจําถิ่นพื้นฐานทางวัฒนธรรมของชุมชน และจารีตประเพณีที่มีคุณค่าในแต่ละพื้นที่ - ใช้คำว่า “ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” เพื่อเป็นการเปิดช่องให้สามารถบัญญัติเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ในกฎหมายอื่น ๆ ได้ นอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายท้องถิ่น - เป็นการนำหลักการแข่งขันในการจัดบริการสาธารณะ (contestability) มาใช้เพื่อกำหนดให้รัฐสามารถกระจายภาระหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรบริหารท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคมได้ และให้นำหลักนี้มาใช้กับองค์กรบริหารท้องถิ่นด้วย - คำว่า “บุคคล” หมายถึง ภาคประชาสังคมหรือกลุ่มคนต่าง ๆ	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
มาตรา ๒๑๒ องค์กรบริหารท้องถิ่นต้องมีคณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง แต่ในกรณีที่เป็นองค์กรบริหารท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาจากความเห็นชอบของประชาชนโดยวิธีอื่นก็ได้ และคณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	-คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๘๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยให้องค์กรบริหารท้องถิ่นต้องมีคณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก เว้นแต่กรณีที่เป็นองค์กรบริหารท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอาจมีวิธีการอื่น และอาจมาจากวิธีอื่นโดยความเห็นชอบของประชาชนได้ - เพิ่มหลักการเรื่องการกระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ แต่ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติให้สอดคล้องกับองค์กรบริหารท้องถิ่น - เพิ่มความเกี่ยวกับองค์กรบริหารท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีลักษณะเป็นข้อยกเว้นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามการหารือร่วมกันกับคณะกรรมการสิทธิการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น สภาปฏิรูปแห่งชาติ	มาตรา ๒๘๕	มาตรา ๒๘๔	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
องค์กรบริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ย่อมมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยอย่างน้อยต้องมีอำนาจหน้าที่ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น การสาธารณสุขปโภคและสาธารณูปการ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเศรษฐกิจพื้นฐาน การศึกษาอบรม และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๘๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เพิ่มหลักการใหม่ให้องค์กรบริหารท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นภารกิจพื้นฐานขององค์กรบริหารท้องถิ่น โดยไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายมอบอำนาจให้เป็นการเฉพาะอีก - ใช้คำว่า “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น” เพื่อเป็นการให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของบุคคลในท้องถิ่น - เป็นการขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารท้องถิ่นให้ครอบคลุมมากขึ้นตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยในเบื้องต้นองค์กรบริหารท้องถิ่นจะต้องมีขีดความสามารถในการจัดบริการสาธารณะตามที่บัญญัติไว้ในวรรคนี้ นอกจากนี้ องค์กรบริหารท้องถิ่นยังสามารถดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ ภายในขอบเขตได้อย่างกว้างขวาง	-	มาตรา ๒๘๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)
องค์กรบริหารท้องถิ่นต้องบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล และการคลัง โดย	- เพิ่มความขึ้นใหม่เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความเป็นอิสระในการบริหาร และเกิดดุลยภาพสอดคล้องกับจังหวัด ภาค และประเทศ - บทบัญญัตินี้มีความมุ่งหมายให้มีการกำหนดขนาดขององค์กรบริหารท้องถิ่นให้เหมาะสมและสามารถจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ต้องคำนึงถึงดุลยภาพระหว่างความเป็นอิสระและการมีมาตรฐาน รวมทั้งความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัด ภาค และประเทศเป็นส่วนรวม องค์กรบริหารท้องถิ่นต้องมีขนาดและศักยภาพที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้ในรูปแบบที่หลากหลาย สามารถสร้างความร่วมมือกับทั้งภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และองค์กรเอกชน ได้ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า เป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการขยายวิธีการในการจัดบริการสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ ขององค์กรบริหารท้องถิ่นให้กว้างขวางขึ้น เช่น สหการวิสาหกิจท้องถิ่น องค์กรมหาชนท้องถิ่น รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ - เพิ่มความขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย	-	-	(๖) และ (๗) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐ ราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรบริหารท้องถิ่น ต้องร่วมมือกันดำเนินการตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน และในภารกิจอื่นที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	- เพิ่มความขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ ราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรบริหารท้องถิ่น ในการดำเนินการตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗) และ (๘)
มาตรา ๒๑๓ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามหมวดนี้ ให้มีกฎหมายท้องถิ่น โดยต้องให้มีการกระจายอำนาจที่เพิ่มขึ้น มีหน่วยงานรับผิดชอบการกระจายอำนาจที่เป็นเอกภาพและสามารถดำเนินการให้การกระจายอำนาจเป็นผลสำเร็จ มีการจัดสรรภาษีและรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรบริหารท้องถิ่นที่เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารท้องถิ่นแต่ละประเภท และมีระบบตรวจสอบและประเมินผลการ	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยบัญญัติให้มีประมวลกฎหมายท้องถิ่น เพื่อรวบรวมกฎหมายท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรบริหารท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ได้แก่ การกระจายอำนาจที่เพิ่มมากขึ้น มีหน่วยงานรับผิดชอบการกระจายอำนาจที่เป็นเอกภาพและเกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย - การจัดเก็บรายได้ท้องถิ่นนั้นมีหลักการสำคัญ คือ การกำหนดหลักเกณฑ์รายได้และหลักเกณฑ์อื่นในการจัดสรรภาษีให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละรูปแบบ	-	-	มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๘)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
กระจายอำนาจ				
มาตรา ๒๑๔ การกำกับดูแลองค์กรบริหารท้องถิ่นต้องกระทำตามกฎหมาย เท่าที่จำเป็น และต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และเป็นหลักประกันให้แก่ประชาชนจากการใช้อำนาจขององค์กรบริหารท้องถิ่น เหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรบริหารท้องถิ่น และจะกระทบกับหลักความเป็นอิสระขององค์กรบริหารท้องถิ่น มิได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในการกำกับดูแลตามวรรคหนึ่ง รัฐอาจดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดมาตรฐานกลางให้องค์กรบริหารท้องถิ่นปฏิบัติและติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้น	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๘๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และการกำกับดูแลอาจใช้มาตรการที่แตกต่างกันให้สอดคล้องกับสถานะขององค์กรบริหารท้องถิ่น เช่น การกำกับก่อนทำการหรือภายหลังทำการ โดยคำนึงประเภทขององค์กรบริหารท้องถิ่นนั้น ๆ - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ โดยวางหลักเกี่ยวกับอำนาจรัฐในการกำกับดูแลองค์กรบริหารท้องถิ่นในบางเรื่อง เพื่อให้ท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเต็มประสิทธิภาพและประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์สูงสุด	-	มาตรา ๒๘๒ วรรคหนึ่ง	-
		-	-	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๒) ทำสัญญาแผนระหว่างรัฐ ราชการ ส่วนภูมิภาค และองค์กรบริหารท้องถิ่น (๓) ส่งเรื่องให้ศาลปกครองพิจารณา วินิจฉัยว่ากฎ คำสั่ง มติ หรือการกระทำใด ของ ผู้บริหารท้องถิ่น สภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภา ท้องถิ่น เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือ กฎหมาย (๔) การอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ				
มาตรา ๒๑๕ ประชาชนหรือชุมชนย่อมมี สิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรบริหาร ท้องถิ่น ในการกำหนดรูปแบบขององค์กรบริหาร ท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองท้องถิ่น การบริหารงานท้องถิ่น การออกเสียงประชามติระดับ ท้องถิ่น การตรวจสอบการดำเนินงาน การถอดถอน	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๘๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และได้รวมมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๖ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาบัญญัติไว้รวมกัน โดยเพิ่มเติมคำว่า “ชุมชน” เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ วางหลักเกี่ยวกับการใช้สิทธิในลักษณะ “ชุมชน” ในประเด็นเกี่ยวกับการตรา ข้อบัญญัติท้องถิ่น ดังนั้นจึงบัญญัติคำนี้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับ หลักการต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ	-	มาตรา ๒๘๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘๕ มาตรา ๒๘๖	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
คณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ องค์กรบริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยอย่างน้อยต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร รายงานผลการดำเนินงาน และรายงานงบการเงินและสถานการณ์การคลังท้องถิ่นให้ประชาชนทราบ ส่งเสริมสมัชชาพลเมืองรวมทั้งต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อประชาชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ พลเมืองอาจรวมกันเป็นสมัชชาพลเมืองซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากองค์ประกอบที่หลากหลายจากพลเมืองในท้องถิ่น และมีความเหมาะสมกับภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ มี	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๘๓ วรรคสองและวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ โดยวางหลักให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับท้องถิ่นด้วยการรวมตัวกันเป็นสมัชชาพลเมืองได้ ซึ่ง สมัชชาพลเมืองต้องมีลักษณะยืดหยุ่นไปตามสภาพการณ์ในสังคมนั้น ๆ ประชาชนที่เข้ามาร่วมในสมัชชาพลเมืองนี้มีเจตจำนงร่วมกันในการที่จะสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่น ลดความเหลื่อมล้ำและความขัดแย้งในทางการเมือง	- -	มาตรา ๒๘๓ วรรคสอง และวรรคสาม -	- มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ภารกิจในการร่วมกับองค์กรบริหารท้องถิ่นในการดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ องค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ที่มา วาระการดำรงตำแหน่ง ภารกิจของ สมิชชาพลเมือง และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ				
มาตรา ๒๑๖ การบริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารท้องถิ่นต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นขององค์กรบริหารท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ให้บุคลากรขององค์กรบริหารท้องถิ่นมีสถานะเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างส่วนท้องถิ่น และสามารถย้ายหรือสับเปลี่ยนสังกัดระหว่างองค์กรบริหารท้องถิ่นรูปแบบต่างกันได้	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - เพื่อปรับสถานะของข้าราชการและพนักงานขององค์กรบริหารท้องถิ่นที่แตกต่างกันแต่เดิม ให้มีสถานะเป็นข้าราชการท้องถิ่นแต่เพียงอย่างเดียว	-	-	มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๒) ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารท้องถิ่นทุกรูปแบบ ในระดับชาติ และระดับจังหวัด ร่วมกันเป็นองค์กรเดียว โดยมีองค์ประกอบสี่ฝ่าย ประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์การบริหารท้องถิ่น ผู้แทนข้าราชการส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ส่วนองค์กรบริหารท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ อาจมีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเป็นการเฉพาะได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ (๓) ให้มีคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการส่วนท้องถิ่นโดยระบบคุณธรรมในแต่ละจังหวัด ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	- คณะกรรมการกลางมีอำนาจในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการท้องถิ่นเท่านั้น - ให้มีองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารท้องถิ่นเพียงองค์กรเดียวเพื่อให้ระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารท้องถิ่นมีมาตรฐานเดียวกัน สามารถย้ายสับเปลี่ยนระหว่างกันและกันได้ และมีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพมากขึ้น - คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอุทธรณ์ร้องทุกข์และการดำเนินการทางวินัย ตลอดจนการดำเนินการอื่น ๆ ให้เป็นไปตามหลักคุณธรรม			